

IES 7

(Presento l'estudi i li comento el tipus d'informació que li voldria demanar)

- En primer lloc es tractaria que m'expliquessis com definiu l'absentisme i com feu per detectar les faltes d'assistència?

- Bé, a veure, Això és una cosa que jo ara dic el que em sembla però no representa tampoc el que el centre té assumit i parlat i discutit del problema de l'absentisme. A veure, la primera cosa que s'ha de dir és que un antic centre de BUP que passa a IES doncs té una dinàmica, un funcionament i uns hàbits que porten bàsicament el tipus de professorat que hi ha, que no ha canviat gaire sinó que és bàsicament el mateix, excepte incorporacions de mestres o gent que hagi pogut venir, i teníem, com si

diguéssim, el tema de l'absentisme com a un tema menor. És a dir, a BUP, excepte a primer o segon de BUP, el tema de l'absentisme no era un tema general, ni un tema prioritari ni un tema que preocupava. Sempre el problema de l'absentisme estava focalitzat en uns casos molt concrets i el control, el sistema d'avaluació d'aquesta situació es portava a través de les tutories: tutoria i família. És a dir, el diàleg normal entre tutoria i família, control de faltes a través d'uns impresos que es passaven al tutor, cada professor a la seva classe apuntava la gent que faltava, i quan hi havia un número determinat de faltes sense justificar o sense notificació de la família es trucava a la família. I aquest era el sistema habitual fins que va començar l'ESO. Amb l'ESO canvien les circumstàncies perquè canvia l'edat dels alumnes i les exigències. I a veure... hem establert una sèrie de mecanismes que a

vegades anem canviant perquè no funcionen, a vegades és difícil coordinar l'acció dels diferents agents que intervenen en el control de l'assistència dels alumnes, però en principi hi ha una sèrie de coses que sí que van bé, i és el que més o menys estem aplicant. Hi ha el que se'n diu fulls roses, que són el control d'assistència de primera i segona hora del matí, i això està establert de la següent manera: els professors que a primer i segon d'ESO sobretot detecten que falta algun alumne, ho apunten en aquest full, aquest full es passa directament a secretaria, i el personal de secretaria truca a la família, quan falta un alumne. Vull dir... això és el sistema normal ordinari de controlar la manca d'assistència d'un alumne un dia puntual. La persona que truca la família i que si no hi troba ningú envia una nota, ho comunica a prefectura i queda registrat en una carpeta on hi ha el control d'assistència dels alumnes d'ESO, i si no hi ha hagut resposta a la absència d'aquest alumne, doncs el tutor el que ha de fer és intentar trucar a la família a una altra hora o bé enviar una nota escrita per correu, un certificat, etc. I es comunica això. Bé, això seria una mica la situació del control de l'assistència més o menys normal.

- I això es fa quan hi ha alguna falta d'assistència?.

- Quan hi ha una falta d'assistència i sempre a primer i segon d'ESO. Abans es feia a primer, segon i tercer, i ara es considera que tercer és una altra situació. I es fa aquest sistema, aquest mecanisme. A veure, normalment això funciona, i funciona en el 90%. Hi ha una sèrie de casos en els que això no funciona, que són els casos que coincideixen amb absentismes més crònics, o en situacions socials més difícils de controlar. Per exemple, quan a casa no hi ha ningú, quan es tracta d'una família desestructurada, quan són nanos que viuen bastant al carrer... Aleshores aquí hi entra un altre sistema diríem de col·laboració o d'instància, que

és bàsicament l'educadora social de barri, que aquest any... Bé, ja l'any passat, però sobretot a partir d'aquest any, s'ha més o menys institucionalitzat un sistema de contacte mensual, excepte quan hi ha un cas greu, doncs es truca i es fa una entrevista. Bé, es fa la trobada que s'exigeix. En aquest moment tenim l'educadora de La Mina i l'educadora del Besòs, les dues, amb les quals tenim un contacte mensual en el que es fa un repàs de la situació de les persones que elles tenen més o menys...Bé, que tenen un tipus d'assistència per les situacions familiars, econòmiques, socials i etc. Concretes. Aquest és el sistema que més o menys... l'única ajuda que podem tenir, perquè quan nosaltres no arribem a una família perquè no hi ha telèfon, perquè no hi ha ningú que respongui, doncs bé, la responsabilitat arriba fins on pots arribar tu. És a dir, quan no pots fer res més que... en aquest cas podries trucar a la policia urbana i dir "doncs miri, a aquella casa hi ha un nen que hauria de venir a classe i no ve", i si hem trucat alguna vegada tampoc responen, la policia urbana no té gent per fer aquesta feina. El màxim que fa la policia urbana, que ho ha fet en alguns casos, és trobar nanos pel carrer i ens els envia si són nostres, però una altra cosa ja no. A veure, això també té les seves mancances i les seves falles, hi ha fins i tot situacions en les que les educadores socials tampoc poden respondre perquè no troben la família o perquè els nanos se'ls escapen. Hem tingut nanos que han tingut problemes amb la justícia, que algun ha tingut un DAM, i hi ha situacions en les que tampoc, encara que hi hagi gent de Justícia o gent de Benestar Social, o assistenta social, que tampoc poden solucionar del tot el problema, perquè són situacions que...ells també tenen uns mitjans, i arriben fins on arriben. Per exemple, jo sé que una educadora social controla un nano... estic parlant d'un cas de primer que és un absentista crònic, un història familiar molt desgraciada, que viu amb l'àvia i que el seu pare i la seva mare estan separats, problemes de drogues, ell ha tingut alguns problemes amb la justícia... doncs aquest nano tenia amb ella una hora setmanal de control de la feina que feia a classe, etc. Doncs bé, algunes setmanes no apareixia i tampoc el trobava. I llavors què? Si l'assistent social no arriba a on nosaltres no podem arribar, doncs són casos que s'escapen.

- Aquest control que feu de primera i segona hora del matí el fa tothom o...?

- El té tothom, tampoc es pot dir que... Bé, jo no et puc assegurar que ho faci tothom, potser hi ha un professor que potser no ho fa, eh? Això és un acord de claustre, que s'ha de fer, i en general es fa bastant. No es fa al 100%, perquè això seria falta a la realitat, vull dir... això és evident. Però nosaltres podem comprovar, amb aquests fulls roses, mira com aquest, no? que aquest sistema és un sistema que funciona generalment, és a dir... Aquí tens vint-i-un del cinc, primer d'ESO, falten de les 8:15 a les 9:10, que és la primera hora, aquests alumnes. No hi ha justificació, però per exemple, en aquest cas de primer A doncs aquí s'ha adormit, és a dir hi ha hagut una trucada, i la Neus de secretaria ha trucat: als altres no hi ha telèfon o no hi ha justificació. És a dir, això és un sistema que està més o menys automatitzat, però és clar, o bé, si no es fa aquest full no sabem els absentistes, o en tot cas es pot saber més tard, si algun professor diu "aquest noi no ha vingut a tercera o quarta hora." I a vegades... és a dir, aquest sistema està bé en els casos en els que es troba la família, perquè si un dia un nano no ve i no és perquè s'ha adormit sinó perquè se n'ha anat pel carrer i la família no ho sap, en principi això té una repercussió positiva.

- I a tercer i quart es fa un altre sistema?

- A tercer no es truca a la família però es porta el control de la falta d'assistència. Es considera que el tercer d'ESO és com el primer de BUP antic i que hi ha d'haver un control més personal: es parla amb el nano i bé, si el nano no respon doncs també es truca a la família. És a dir, el tutor en principi amb els casos a partir de tercer d'ESO el que s'intenta fer és investigar a través de l'alumne el que ha passat. A vegades, la major part de les vegades la falta d'assistència és puntual, no és crònica, és fer una campana, o jo què sé... hi ha un examen i no hi va, o el que sigui, no? I els casos ja més greus, aquests casos s'han de resoldre amb la família, si és que es pot, i sinó a vegades fins i tot amb l'alumne perquè són casos d'alumnes que pensen més enfora que no endins, i se'ls ha de buscar una sortida, una derivació professional, ocupacional, etc. Perquè ja a tercer d'ESO tenim alumnes que tenen setze o disset anys.

- Ah sí?

- Sí. Gent que ha repetit... I aleshores ja és una situació diferent. L'absentisme està molt lligat al desinterès, a opcions diferents que fa la persona que s'ha de buscar una sortida una mica al fracàs dels seus estudis. En aquests casos hi entra un altre element diríem de l'equip docent del centre, que és una persona que es dedica a l'orientació professional que està més o menys informada... Bé, tots estem informats, perquè ens hem preocupat de les possibilitats dels Plans de Garantia Social, d'altres possibilitats fins i tot d'altres centres, a vegades amb algun alumne el que hem fet és derivar-lo en un altre centre, un centre que... diríem que tingués unes possibilitats de...d'orientació més professional. Per exemple, centres que tinguessin cicles formatius i que els poguessin orientar cap a un tipus d'estudi més manual, més pràctic, més funcional. Perquè és clar, l'ESO en realitat és una mica un BUP descafeïnat, però no varia gaire l'enfocament, no ha canviat gaire la concepció, i hi ha nanos que aquest sistema no els hi va.

- Ara em fas pensar, teniu relació amb l'altre IES que sí que té una FP?

- Sí. Home, som veïns, tenim relació. L'altre IES és el que abans era l'FP, és a dir...aquest centre te FP. Aquest centre va néixer allà, és a dir al matí es feia BUP i a la tarda es feia FP, i era el mateix centre. Després al cap d'un temps es va crear aquest nou centre, i tenim relació... no molt bona, perquè l'altre centre s'ha convertit una mica en el lloc on va la gent pitjor del barri. Al barri hi ha com una selecció natural que fa la gent. Aquí ve la gent que vol una educació una més orientada cap a..., amb més prestigi, i allà hi va una mica la gent més tirada. En realitat també ha tingut molts problemes, i a més a més ara està molt malament perquè aquest any, amb vuit pre inscripcions, han anul·lat el primer d'ESO, així com ho sents, i aleshores al barri ens quedem amb un sol centre.

- Per a tota l'ESO?

- Per a tota l'ESO, o sigui... I a més a més nosaltres demanàvem quatre línies i només en tenim tres, allà en tenien tres, l'any passat en tenien una i ara no en tenen cap. I bé...també això va lligat a que els centres privats del barri, que han fet grans infraestructures, doncs bé, han "xupat" una mica la part de població que estava desenganyada de l'ensenyament públic.

- D'aquest full en feu algun tipus de buidat mensual?

- Sí, a veure, això... La idea també és tenir un ordinador, però això tampoc ho hem pogut mirar. Hi ha un buidatge quinzenal de les faltes d'assistència. En principi cada alumne té una mena de fitxa on hi ha el currículum acadèmic i un apartat que és d'assistència i altres històries, entrevistes a la família, etc. Llavors...

- Això està informatitzat, per tant?

- Sí, el que passa que també... és a dir, això ho feia una ajudant del cap d'estudis, que també està de baixa, i està a mitges. Està començat, no està acabat, però la idea és això, d'informatitzar-ho tot. Hi ha alguns alumnes, que són els que porten més atenció en aquestes atencions potser sí que ho tenim al dia, ho hauria de mirar, no ho he mirat. Però la idea és això, tenir una mena de base de dades de cada alumne: historial acadèmic, conductual, de relació amb la família, etc.

A part del tutor, la direcció hi intervé, d'alguna manera, en el tema de l'absentisme?, Amb el tema de l'absentisme en concret no.

- És el tutor o tutora?.

- És tutor o tutora, és coordinació diríem pedagògica, o coordinació d'ESO. Perquè és clar, les...a la reunió aquesta amb les educadores de carrer o socials en principi les fem les EAP's... a vegades coincideix...

- És com una Comissió Social?

- És com... sí, com una comissió en realitat de... És clar, no només es parla d'absentisme, també es parla una mica de com funcionen, com van des del punt de vista acadèmic, la seva integració al centre... I si és un noi problemàtic, que normalment ho són, si hi ha repercussions de fora cap endins, perquè a vegades aquests nanos estan més o menys lligats a bandes o a grups i tal. D'això ja hem tingut problemes el primer trimestre.

- Sí?

- Sí.

- Que es porten els conflictes a dins de l'escola?

- Sí. Però bé, són casos d'alumnes que hem hagut de derivar a una unitat externa perquè no se enteraven de res, estaven pel pati, robaven, agredien... Coincideix, i no és que tots els gitanos ho siguin, però eren tres nanos de la mateixa família, la família Cano de La Mina, i bé, això va portar bastant problemàtica, i per tant no era un problema només d'absentisme, sinó ja de conducta, de conflicte i tal. Pre-delictives, perquè havien amenaçat, havien robat, etc. I a més a més això, que venien allà amb un grup dient que trencarien les portes, que incendiarien... Bé, perquè a més a més tenim un pati on la gent hi salta. És a dir, Que una mica tot l'entorn a vegades afavoreix que un problema d'absentisme crònic vagi lligat a altres qüestions que poden desterotar la vida del centre. Llavors amb aquestes reunions, el que els interessa una mica és una mica... bé, els interessa a elles, a les assistents o educadores i a nosaltres, veure una mica com va, és a dir, fer un seguiment. Nosaltres diem la nostra opinió, elles fan les intervencions que poden fer dins de les seves possibilitats, i valorem.

- I per tant hi ha, això que m'estaves explicant i t'he interromput, l'EAP...?

- L'EAP, jo com a coordinador pedagògic, les educadores, el coordinador d'ESO i fins i tot el director, si parlem de problemes de... conflictes, de qüestions més greus.

- I fa molt que funciona aquesta comissió?

- A veure, aquest any ho hem institucionalitzat mensualment, i algun mes tampoc ho hem fet perquè entre nosaltres i elles, també que a vegades tampoc no se'n recorden... Però sempre, des de que les educadores ens han enviat alumnes per matricular que ens explicaven "a veure, aquest nano, que té aquesta família, vosaltres sou un centre que acolliu molt bé i tal"... Això des de fa molts anys. És a dir, aquest centre sempre ha estat obert al barri, molt relacionat amb l'APA, amb associacions de veïns i amb els Serveis Socials del barri, perquè evidentment una de les característiques de la fundació d'aquest centre, que va ser una mica la lluita dels pares, és que tenien molt clar

- Ah sí?

- Si, la construcció... És a dir, la nova creació d'aquest centre va ser fruit de reivindicacions i manifestacions i tal. Llavors un dels punts del PEC, diríem de la ideologia del centre, és que sigui un centre compensatori, que intenti compensar les mancances culturals derivades de les institucions socials, i llavors sempre intentem acollir, el que passa és que ara arriba a un punt, amb l'ESO, que hi ha tanta diversitat i tanta problemàtica que tampoc ho pots acollir tot, perquè l'únic que fas és no fer la feina que hauries de fer. Llavors aquí... diríem que intervé que ens hem de, una mica...limitar...veure fins on podem arribar, i els casos que ens arriben que no podem integrar, doncs mirar de donar una sortida. I en aquest sentit aquestes educadores també fan la seva feina de... quan han portat un cas, un alumne, que ha creat tants conflictes i que no hi ha manera d'integrar-lo, doncs buscar una sortida. D'això ja fa bastants anys, que tenim una relació. No és una relació com aquest any, que cada mes ens trobarem, sinó esporàdica.

- Com ha anat variant el tema de l'absentisme des de la Reforma?

- Home, des de la Reforma n'hi ha més, d'absentisme. I hi ha un tipus d'absentisme diríem més difícil de donar-li resposta i de solucionar. abans l'absentisme escolar era un tema que es podia resoldre, en la major part dels casos, parlant amb la família i fent una intervenció entre els pares i l'alumne. Doncs ara ja sobrepassa les possibilitats, perquè no hi ha família o perquè l'alumne o és gran o està dins d'un context social predelictiu i associat a altres grups de gent que intervenen o que l'afecten, als quals nosaltres no hi podem arribar i sobrepassa les possibilitats. I fins i tot jo crec que ni a nivell policial, ni a nivell de justícia ni a nivell assistencial hi ha prou mitjans. I llavors nosaltres fem una mica una feina de tancar forats, és a dir de... però no és això que sembla tan collonut de la comissió aquesta, és una mica el sistema de funcionament, però no és la solució.

- Aquest augment a que és degut fonamentalment?.

- Home, a la diversitat més gran que hi ha, és a dir, major presència de problemàtica social que abans es quedava al carrer. És a dir, són els alumnes que abans anaven a FP, o que polulaven pel carrer...

- Parlant ja de les estratègies, em pots explicar breument quines mesures teniu per acollir l'alumnat a primer d'ESO? De quin centre us vénen?

- Home, vénen de diferents centres: del ceip 26, del ceip 25, de... centres de primària del voltant i alguna altra escola. És a dir, centres públics i alguns altres, algunes acadèmies o també centres privats. Bàsicament són el ceip 25, el 26 i El ceip 23. Són els tres centres que bàsicament forneixen el nostre alumnat. I llavors vénen gent jo que sé gent del Catalònia, gent d'una escola fins i tot de La Mina o de Sant Adrià, i després hi ha gent d'aquesta de població diríem flotant, que s'ha canviat de domicili, sobretot bàsicament gitanos, que estaven potser pel barri i vénen a parar de La Mina, a aquí, etc. I llavors és clar, són... o gent que està a Can Tunis i vénen a viure aquí...

- Però és un percentatge baix?

- Sí, això és un tant per cent baix.

- I la població de La Mina també és menor?

- Menor, però també en tenim. Home, tenim alumnes de La Mina de tota la vida.

- Sí?

- Sí, tota la vida. El que passa és que hi ha uns casos més problemàtics i altres que són més normalitzats, vull dir que això no...

- I de població gitana en teniu molta?

- No, molta no, però en tenim. En tenim i n'hem tingut sempre, a més, el que passa és que molt minoritari, i normalment són gent que s'ha integrat. I també ara, com que en tenim una mica més, també hi ha gent de població gitana més desestructurada. Són gent més conflictiva, més problemàtica, més difícil d'integrar, i que en general o abandonen, o el derivem a una unitat externa, o els orientem cap al món professional a través d'això, de cicles formatius i tal.

- Estàvem a les mesures generals d'acollida; m'has parlat una mica del tipus d'alumnat i d'on procedeixen...

- A veure, això és una cosa que també anem aprenent, perquè és clar, una realitat que tu no coneixes i que te la trobes al primer any, al segon incrementada, i al tercer, que ha estat aquest any, súper incrementada, doncs... bé, no ho preveus. Nosaltres sempre, des del primer curs d'ESO, el que fèiem era una setmana d'acollida: ensenyàvem el centre als alumnes, fer unes primeres reunions amb els de primer, explicar una mica el funcionament, i sobretot els tutors, a la classe, doncs explicar com funciona i tenir una entrevista personal per saber una mica la situació. Partíem de l'informe de primària que teníem, però és clar, l'informe de primària tampoc no donava gaires dades. Si hi havia casos problemàtics des del punt de vista curricular, l'EAP fa uns dictàmens, i per tant ja et

donen una informació, et diuen "mira, vindrà tal nano", perquè això ja ens ho fan ara, a final de curs, ara ja sabem els dictàmens que tenim a la pre-inscripció. Llavors... (...) Ho sento perquè això és com la Rambla, a aquest centre no hi ha una sala de visites i tal, vull dir que és una mica la precarietat de la que disposem.

- Ja.

- Doncs casos de dictàmens coincideixen... És a dir, casos d'alumnes que no han tingut un currículum normalitzat, coincideixen normalment amb factors socials, econòmics segurs, o de desestructuració familiar. I a vegades el que fem és que aquests casos, en principi, els posem en una llista a part i intentem buscar més informació. Aquest any ens hem... diríem que hem planificat l'acollida ja. Ja hem fet entrevistes amb els tutors de les escoles d'on vénen els alumnes, sobretot aquells casos que són més problemàtics. Per tant la Conxita, aquella noia que ha entrat abans, que és coordinadora de primer d'ESO ja ha parlat amb el Ceip 23, amb el 35 i amb el Ceip 26. És a dir que ja hem tingut entrevistes amb tutors dels alumnes que tindrem, i ja tenim... ha elaborat una fitxa personal molt completa: dades acadèmiques, dades socials, familiars, si han tingut algun tipus d'ajut psicològic, etc. llavors, aquesta feina que fem al final de curs, doncs aleshores a principi de curs, al Setembre, abans de començar el curs, hi ha el que se'n diu la setmana d'acollida, que a part d'acollir tots els alumnes es fa una preparació específica per aquests alumnes. Aquests alumnes necessitaran un tipus de tractament escolar diferent, i s'ha de fer una adaptació curricular, s'ha de preparar un tipus d'entorn en el que puguin fer alguna cosa, després d'haver estudiat una mica cada cas. Fem una prova inicial que vol ser una mica una prova de nivell de llengua, matemàtiques, cultura general, etc., i una mica amb aquestes dades intentem elaborar una mica la confecció de les agrupacions i els casos que necessitaran una aula-taller, o una UAC, que vol dir un tractament a la diversitat, això que diu la Reforma.

- I teniu UAC?

- Tenim una UAC i mitja aquest any, l'any que ve dues, i l'any que ve muntarem una aula-taller que serà realment la UAC, UAC. I l'altre, el que farem serà... Les famoses UACS que hi ha als centres intentem fer grups més o menys ordinaris, perquè això de la UAC és molt marginador i segregador, amb adaptacions curriculars, de forma que tots els professors es vegin implicats.

- O sigui que de les dues UACS que hi ha ara una és la UAC, i l'altre que serà?.

- De fet farem una cosa que ... al principi que era... abans dèiem barrejar-ho tot, que és la utopia de la igualtat, i que a la pràctica és la forma més clara de fer injustícia, perquè clar, no pots demanar a tothom el mateix, perquè tens gent amb capacitats i possibilitats diferents. I llavors fem dues grans Agrupacions, per no fer tampoc tant primer A que és el millor, primer B el que ve després, etc., sinó que fem dues grans agrupacions, dos grups de més o menys barreja de gent que pot seguir, més o menys "bonets", i dos grups, en el cas per exemple que n'hi ha quatre, dos grups que tenen... un té una adaptació curricular número 1 i una adaptació curricular número 2 que són diríem gent que es pot treure el títol, però que necessita que el programa, el tipus d'ensenyament, s'adapti una mica a les seves necessitats i possibilitats. I una cosa que ja és marginació però

que no és marginació, és una cosa a part, que és l'aula - taller, que seria el que entenem per UAC. Una aula - taller què vol dir? Que hi ha casos que no poden ser de cap manera ni adaptacions ni res, és allò de fer un programa totalment modificat, és a dir un tipus d'ensenyament... centres d'interès... Una mica com si fossin alumnes de primària, es fa un ensenyament bàsic, només bàsic, i es sap que el bo per aquesta gent és orientar-los o preparar-los, d'alguna manera, per un examen d'accés als Cicles Formatius o PGS, perquè una altra cosa és enganyar-se a un mateix i als altres.

- I quants alumnes deu haver-hi a l'aula- taller?

- L'aula - taller calculem... Fem una aula- taller de primer cicle i una de segon cicle, n'hi hauria uns dotze o quinze al primer cicle i quinze, setze o divuit al segon cicle. Més o menys al voltant... entre vint i trenta. - Al barri teniu alguna Unitat d'Escolarització Externa?

- Al barri n'hi ha una, que s'ha creat aquest any a La Mina, però és una cosa una mica rara, bé, és... Em sembla que va començar a funcionar a partir de Nadal, va ser una antiga Escola - Taller que van crear un grup de gent, i que...

- Què és, de propietat privada?

- És que no ho sé exactament. Diria que és una iniciativa privada però amb suport públic, i evidentment si no tenia finançament pública no funcionava aquesta escola, perquè allà hi van gratis. Tenim això, i després les que hi ha més a prop, que n'hi ha... pel Clot em sembla que n'hi ha alguna, és que ara no ho sé. Aquí de tant en tant hi ha reunió de directors de zona, em sembla que setmanalment. El Carlos hi va, el director, i una de les demandes des de fa temps és una o dues Unitats d'Escolarització Externa pel barri, perquè hi ha necessitats que no es poden cobrir, vull dir... Nosaltres hem tingut casos que hem hagut d'enviar a alumnes al Sagrada Família, a una escola privada concertada, i va durar una setmana perquè se n'escapava, és a dir que ell amb "mongos" no hi anava. És un nano realment molt conflictius...

- Amb mongos?

- Amb "mongos", mongòlics. L'havien fotut allà amb nanos amb problemes molt diferents que ell, és a dir, aquest nano no tenia hàbits de treball, no sabia llegir i escriure, però no era tonto, vull dir que... A veure, és una cosa absurda, dius a la Generalitat "a veure, tinc...", o l'EAP cursa una demanda de plaça per UEE i t'envien a l'Hospitalet o al Sagrada Família, és a dir que no n'hi ha prou recursos.

- Quants nanos teniu aquest any de nivell d'escolarització externa?

- En tenim... A veure, em sembla que n'hi ha quatre. Tampoc sé si... Tampoc portem prou el control, perquè bé, això és com Lourdes, no? Tens un problema, intentes col·locar-lo, i en teoria hi hauria d'haver un seguiment, el centre ens hauria de trucar i dir "a veure, vindrem a fer una entrevista..." Bé, es fa el que es pot, i suposo que funciona més o menys. De tant en tant tenim alguna notícia, però també és una feina... Que ja en tenim prou amb la que tenim, només falta que controlem si l'altre funciona. S'hauria de fer, però no hi ha mitjans.

- Quan interveiu contra l'absentisme normalment és per controlar l'absentisme o perquè hi ha altres problemes afegits vinculats a l'absentisme?

- No, quan intervenim sobre l'absentisme és per intentar controlar o solucionar l'absentisme. En molts casos descobrim que els problemes que no es poden solucionar d'absentisme van lligats a altres situacions, és a dir, quan tu no pots modificar l'absentisme d'un cas... Ara per exemple tenim un cas de primer, un nano que se li va morir la mare, la germana té problemes psicològics i està en tractament... aquest nano és com... I ara fa dies que no ve, hem trucat a casa seva, agafa el telèfon el nano: "se han equivocado", no sé què. Bé, no hi ha manera, i a la germana tampoc no hi ha manera de trobar-la. O sigui, aquest nen ara no ve.

- I no té pare?

- No té pare. Aquest nano no ve perquè com si diguéssim... bé, a part del problema que pugui tenir, i que va estar molt fotut amb la mort de la mare, un trauma, doncs ara té una mica de por perquè és clar, no segueix, es deu trobar una mica malament, i aquest nen necessitaria un ajut psicològic segur, almenys de suport, de reforçament. Clar, aquest nano...

- I això se li pot oferir?

- L'EAP. A vegades vénen i nosaltres diem "parla amb aquest, fes-li una entrevista, a veure què li passa", llavors fan un diagnòstic i diuen "nosaltres et recomanem que vagis al CAPIP. El CAPIP al CAPIP va i et diu al cap de dos mesos tindrà la primera visita. Vull dir que l'EAP no pot fer la feina tampoc de suport psicològic permanent, i no sé, són serveis que queden sense cobrir. Doncs aquest nano és absentista, però està associat a un problema familiar, no és només perquè no vulgui venir.

(...)

Dijous dia 3 acabarem l'entrevista, no hem tingut temps de finalitzar-la.

(...)

- L'altre dia ens vam quedar... Ara venia escoltant-la per situar-me una mica, i vam estar parlant del tipus de registre, vam estar parlant una mica de com ha anat variant, em vas estar parlant de la Comissió Social que teníeu aquest últim any... Potser que em parlis una mica, per enganxar, respecte a les situacions de retorn que es puguin produir de casos d'absentisme. Quines intervencions fa el centre per acollir l'alumnat a l'aula? Si és que es fa algun tipus d'intervenció específica, sobretot de cara al que hagin pogut perdre quan no han vingut.

- A veure, és que jo els casos d'absentisme... podríem dir persistent, o d'aquest que és una mica el més important... Perquè amb l'absentisme esporàdic en realitat no hi ha massa problema perquè l'alumne s'integri una altra vegada a la marxa escolar. Normalment, si falta un dia o falta dos dies, esporàdicament, el mateix tutor s'encarrega de dir-li a veure què és el que ha perdut i com ho pot intentar recuperar, si ha de parlar amb algun company per apunts o el que sigui. Els absentistes diríem més crònics o persistents... aquests són difícils. Per exemple, casos que jo conegui que hi hagi hagut una acció... En principi no hi ha cap protocol ni està massa establert, perquè la problemàtica d'aquests

absentistes va lligada a problemes conductuals o problemes familiars, que difícilment són recuperables i en tot cas l'únic que es pot fer és intentar derivar-los o bé a l'aula-taller, a la UAC.

- Sí, és el que vam estar parlant.

- O en els casos doncs... Sinó hi intervé... Sinó fem una acció conjunta amb l'assistenta social o educadora de barri i es busca un centre a fora. El que s'intenta és que actualment doncs mira, que aprofiti al màxim el que li queda de temps, però recuperar en molts casos, en la major part dels casos, és impossible. I aleshores són gent o que es perd o que es deriva.

- I m'havies parlat que hi havia una Unitat d'Escolarització Externa a Sant Adrià...

- Sí, i després hi ha... A Sant Adrià n'hi ha una, a La Mina, però després hi ha dos o tres centres que la Generalitat hi té un contracte, i aleshores si hi ha places és on els enviem. De totes maneres és una situació insuficient, no hi ha prou aules - taller ni Unitats d'Escolarització Externa per la problemàtica que hi ha a tota aquesta zona i a la zona del voltant.

- Al centre quin volum de nanos teniu d'aquestes característiques, que requeririen una escolarització externa?

- Nosaltres uns deu o quinze per centre, i els altres al voltant.

- Deu o quinze?

- Deu o quinze, bé, alguns que aguanten aquí, nosaltres fem el que podem amb les UAC, però que la major part es perden. Queden desescolaritzats, o es queden de manera que ja no tornen, no hi ha manera de "repescar-los", i bé... En situació desconeguda, diguem.

- A la UAC hi acolliu aquest tipus de nanos? O la UAC és més per nanos més recuperables?

- La UAC en principi són nanos recuperables, el que passa és que hi ha alguns casos que tenim a la UAC que són irrecuperables perquè no hi ha places per acollir-los. Són nanos que no són conflictius, i que aleshores van fent una mica el que podríem dir aprofitar el que es pugui per fer un ensenyament generalista, bàsic, o fer activitats manipulatives d'aula-taller... Però són nanos que tenen unes...uns nivells molt baixos, no han fet l'escolaritat normal, al cicle primari, o tenen problemes de capacitats molt minvades, o que tenen una problemàtica familiar que no els ajuda en res en el seu treball escolar. Aquest perfil en principi estava al carrer o anava a FP.

- Per tant, el centre suposo que ha sofert un cert trasbals intern en aquest sentit?

- En realitat els centres s'ho han hagut de trobar, o sigui, hem pogut col·locar alguns alumnes, però per exemple aquest any mateix vam derivar només tres casos a una UEE. Nosaltres tenim gent que no podem atendre si no tenim més recursos, si no tenim un sistema d'acolliment o de reforços diríem d'aules - taller.

- Aquesta UAC que teniu implica que teniu un professorat específic, amb un perfil específic?

- No, tenim un professorat extra. El problema és això, que es crea una UAC i et diuen "et donem un professor més", i un professor més pot ser un professor terapeuta, una persona de primària que ha fet un curset i que coneix una mica un tipus d'ensenyament més elemental que el que es fa l'ESO, el que es feia a primària, o el que es feia a la segona etapa d'EGB, però no hi ha... És a dir, nosaltres no podem decidir quina persona volem, amb el perfil tal, sinó que ens ve donat: una persona, una persona que ha demanat una plaça aquí, i si va bé va bé, i si no doncs ens aguantem, és a dir que...

- Quan temps fa que teniu la UAC?

- La UAC... Bé, aquest és el segon any, el que passa és que... El primer curs... fa tres anys que va començar l'ESO, doncs la vam sol·licitar al primer curs, i l'hem tingut al segon i al tercer. Dos anys.

- I els nanos han repetit a la UAC, o són nanos que entren i surten?

- La teoria és que la UAC és una unitat, un recurs d'adaptació curricular: flexible, entrada i sortida, mobilitat... i tal. Però clar, com que tenim alumnes amb unes deficiències molt greus, la UAC és un lloc que hi ve un nano que no continuarà. Algun ha pujat...I la idea és això, que la UAC sigui cada vegada menys un lloc de "pàrking" de la gent que no segueix, i el que hem de fer... Bé, el que estem fent ara i per l'any que ve és això, fer un pla d'adaptació curricular amb...una programació adaptada, unes estratègies didàctiques, un tipus de ritme d'aprenentatge més lent, i aleshores aquests nanos doncs, ... treure'ls gradualment. Però s'ha d'adaptar a nivell global, en grup. Llavors la UAC famosa que teníem la convertíem en una aula- taller per a casos ja molt greus, perquè sinó es barreja tot, i és qüestió que sigui un treball una mica eficaç, no?

- En els casos esporàdics i en els casos crònics la vostra estratègia, la vostra intervenció, és diferent?

Home, sí. A veure, els casos esporàdics en principi, si són tant esporàdics fins i tot no hi ha ni intervenció, perquè el tutor ja ha de cridar l'atenció a l'alumne i ha de dir "mira, m'ha passat aquesta falta, què t'ha passat?" S'interessa per veure què és el que ha passat. Normalment la major part dels casos esporàdics són casos que et justifiquen, gent que et porta un paper que diu "he anat al metge", "he anat a acompanyar a la meva germana al col·legi", etc. I en els casos persistents són en els que hi ha realment una intervenció que es fa doncs de tutor i coordinador d'ESO...

- Perquè bàsicament és a primer i segon d'ESO on hi ha aquests casos. A tercer també n'hi ha, però llavors com que ja són grans, amb alguns el recurs de la família a vegades ja no funciona. És a dir, el que es fa és parlar amb la família i veure una mica què és el que passa i a veure si es pot reconduir d'alguna forma, solucionar el problema.

- Parla'm dels serveis de suport extern. Em sembla recordar que havíem parlat del paper que pugui jugar la Guàrdia Urbana?

-

- La Guàrdia Urbana... Nosaltres l'any passat havíem fet... vam fer una reunió i en teoria hi ha una Comissió de Seguretat Educativa, hi havia representants de la Guàrdia Urbana, Policia Nacional, Serveis Socials, l'institut, i no sé si els Mossos d'Esquadra. ah, i Benestar Social. Aleshores això en alguna època havia funcionat, quan hi havia alguna problemàtica, o quan nosaltres els hi demanàvem... per exemple, quan nosaltres fèiem festa demanàvem a la Guàrdia Urbana que estiguessin a fora perquè entraven nanos... Hi ha temporades que es veu que hi ha més descontrol de bandes i grups a fora, i llavors entren i tal, i llavors truquem. I hi ha temporades com ara, que fa bastant temps que no hi ha cap incidència. Aleshores, en teoria hi ha un servei de la Guàrdia Urbana... sobretot la Guàrdia Urbana i Benestar Social, i em sembla que fins i tot Justícia, que en principi estan destinats a fer una mica de vigilància de l'alumnat, però a moltes temporades llargues que no se sent parlar de la policia, si no tenim un problema greu. Aquest és el cas.

- Amb l'EAP...?

- Amb l'EAP tenim una relació de col·laboració i treball continuat. Setmanalment vénen dues persones de l'EAP, em sembla que aquest any era el dijous de 9:00 a 13:30. Tres setmanes al mes, em sembla, i si alguna vegada necessitàvem una altra. Bé, planifiquem el seu treball, i bàsicament és un servei d'assessorament, de col·laboració, d'ajut, solucionar problemes personals dels alumnes, derivacions, casos que necessiten tractament els mestres del centre, la qüestió de la planificació curricular, adaptacions...Dictàmens. Els dictàmens són una cosa que fan elles dels alumnes que han de venir, d'alumnes en matriculació.

- També us passen els informes dels alumnes que us han de venir?

- Sí, elles fan...Elles fan els informes o els dictàmens dels que ens toquen, i em sembla que també assessoren als centres de primària, suposo que sobre la forma d'intentar que als centres ens arribin els informes a temps i aquestes coses. Seria una mica la relació entre primària i secundària.

- Amb Inspecció quin tipus de relació teniu?

- La relació de l'inspector quan ve. Nosaltres tenim bona relació amb l'inspector, però el veiem poc. Suposo que tots els centres... Nosaltres tenim la sort que l'inspector ens ha ajudat bastant amb tota aquesta cosa de demandes de recursos, en l'organització de la UAC vam tenir el recolzament clar de l'EAP i d'Inspecció, i bé, no ens queixem de l'ajuda, però la Inspecció no és un servei permanent.

- I d'educació Compensatòria?

- Res, a secundària no hi ha intervenció, o almenys nosaltres no en tenim. Ens han enviat alguna enquesta, jo he rebut alguna enquesta. Tenim poques... Bé, t'ho he posat en aquell paper, són gitanos, un parell de nens del Magrib, però no hi ha problemàtiques de minories ètniques que necessitin una integració... Molts gitanos... han anat baixant, en teníem molts.

- Sí?

- Bé, en teníem bastants, i fins i tot hi ha un parell de professors que viuen a La Mina, una mica amb la cosa aquesta de postulat o vocacional. I

sé que la cosa sobre els gitanos era un tema que tractàvem bastant acuradament: els que venien, els que havien fet tota la escolaritat, hi ha gent que havia fet tota l'escolaritat... Però això ja ho teníem apuntadíssim: gent que havia entrat a BUP, que havia fet el Batxillerat, el COU, la Universitat... Ara la gent que ve d'ètnia gitana són molt més desestructurats, és molt més difícil perquè la família tampoc respon, i els Serveis Socials tenen una limitació i també arriben fins on arriben.

- En aquesta comissió que m'havies comentat que feu mensualment hi ha la participació de les educadores socials, no?

- Sí.

- Bé, ja em vas explicar també una mica el tipus de relació. Amb el CAPIP hi teniu relació?

- Nosaltres directament no, el CAPIP en tot cas... bé, tenim relació, sabem que hi ha algun tipus de contacte, però és a través de l'EAP, que és qui fa les derivacions o... - I teniu o heu tingut algun cas de DEGAI?

- De què?

- De Direcció General d'Assistència a Menors, de DEGAI.

- Sí. Hem tingut dos nanos amb DAM. ara l'últim em sembla que fa un mes que li van treure el DAM, aquest nano ja res.

- Aquest tipus de nanos tenen el DAM durant un període curt, no?

- Sí, uns dos o tres mesos. Es diu llibertat vigilada, però què tenen? Doncs una hora a la setmana que es troben i fan una mica de seguiment o repàs, però crec que és insuficient, i... Va venir un DAM... Per exemple, en una reunió d'aquestes que fem amb educadores de carrer, jo he vist una noia que es diu Lourdes, la única persona del DAM que conec, i que a través d'ella ens hem relacionat amb Justícia. També hi havia... clar, la gent canvia, havíem tingut un educador de carrer que venia molt sovint, que també hi estava molt relacionat, i teníem alguns casos que estaven pendents de judici, o que havien estat condemnats, etc. Però no és una cosa diríem establerta, això és una cosa puntual que si es dóna el cas doncs llavors nosaltres demanem, tenim una entrevista i un canvi de.

- O sigui que sou vosaltres els que demaneu...?

- Bàsicament... Ho vam demanar nosaltres, això de trobar-nos amb el DAM.

- Ja. Parlem de les demandes d'aquests serveis, respecte a l'eficàcia d'aquests serveis i també de les demandes no satisfetes.

- Home, hi ha una demanda que engloba no només l'absentisme sinó un plantejament general, que és que nosaltres hem integrat una altra línia. Nosaltres tenim quatre grups, però tenim tres línies oficials, i això no ho han... Sembla que el mapa escolar és intocable. I això que van tancant línies, vull dir... van tancant centres, desapareixen línies. I nosaltres des de fa dos o tres anys, des del començament en el que els pares van lluitar, que vam obrir el centre, que era de tres línies, ens van dir que matriculéssim tota la gent que hi hagués demanant, i vam fer quatre línies reals (tres línies oficials), i això sempre és un

"handicap" que condiciona l'organització i els recursos. I això de retruc intervé en el tema de controlar i de tenir una atenció digna i suficient, de totes les necessitats. Això és la primera cosa. Evidentment, com que nosaltres hem insistit que necessitem recursos doncs ens han donat recursos addicionals una mica extraordinaris: la UAC... Com que tenim una situació social que fa que hi hagi un tant per cent molt elevat d'alumnes amb problemes, etc., que són un 10 o un 15% per grup, doncs ens han donat alguna persona més, algun professor. Però evidentment la cosa és una mica de plantejament, les miques, la caritat, no solucionen el problema de necessitats bàsiques.

- I com s'hauria de formular el plantejament per poder pal·liar tota aquesta problemàtica?

- Home, jo crec que... a veure, en primer lloc, pensar que la solució dels problemes educatius és una qüestió purament aritmètica és fals. Allà contenen una mica... fan els números dels alumnes escolaritzats que surten de primària, que van a ESO, etc., i aleshores contenen les ratios i tal. Primer, que la ràtio de 30 o 33 alumnes és massa alta, és inviable, s'ha de rebaixar; aquí hi hauria d'haver una ràtio de 20-25, en els casos sobretot de les zones més deprimides, com és el nostre cas. I a partir d'aquí, bé, potser la qüestió de l'IES no té tanta importància, però si tens un promig de 20 o 25 alumnes com a màxim per classe, pots fer una atenció més individualitzada i seguir tots els problemes. I l'absentisme és un problema més, no és l'únic ni el més important. I aleshores penso això, que hi ha d'haver una flexibilitat i una... És evident que no pot haver-hi greuges comparatives, no. Jo penso que s'han d'aplicar criteris flexibles i adequats a les necessitats. Si un centre té un perfil de l'alumnat que pot funcionar amb 31 alumnes per classe, doncs bé, "deixi fer", però amb els que no poden funcionar s'han d'aplicar mesures diferents. Penso que això és un error.

- És a dir que la realitat no té en compte l'atenció a la diversitat dels centres, diguem-ne.

- No, o sigui... Clar, hi ha problemes de recursos, problemes de finançament, i això és el que marca. Llavors és clar, tu vas a demanar un ajuda i te la donen, aquesta ajuda, però és clar, és una ajuda puntual que l'any que ve l'has de tornar a demanar, etc.

- I de l'EAP tens algun tipus de demanda específica? Alguna funció que no quedi suficientment coberta... - L'EAP... Els professors de tots els instituts o de la majoria d'instituts sempre es queixen que són una mena de professionals que estan en un gabinet, que fan els seus dictàmens...

- Ells no intervenen amb els nanos?

- No. Bé, intervenen si els hi demanes que facin una entrevista... Jo personalment estic content de la feina que fan amb nosaltres. Però és clar, jo ho miro molt des del punt de vista de la coordinació pedagògica, i sé que les demandes que jo he fet en general han estat cobertes, però hi ha una sensació del professorat que diu que no fan res visible. És a dir que potser falta una mica la intervenció de l'equip docent, més treball de... en l'organització, és a dir... Per exemple, reunions amb els tutors de primer, amb els tutors de segon, amb l'equip docent de tercer d'ESO, o amb els tutors de Batxillerat... És a dir, que tota aquesta cosa... és com si hi hagués massa separació, no? Massa poca... És a dir, a nivell

administratiu jo estic content, però a nivell de... des de la perspectiva dels professors els veuen una mica com un servei que no té massa funció al centre, que no té massa autoritat. I en té, és evident que en té, però no els veuen implicats.

- Voldries afegir alguna cosa respecte a l'Administració Educativa?

- Bé, ja ho he dit abans, l'Administració Educativa hauria de fer un plantejament educatiu de tota una zona, de tot un barri, fins i tot comptant amb la participació de Treball o de Benestar Social, de cara a solucionar problemes que no són només educatius sinó socials, però que intervé a l'Administració Educativa. És per exemple la qüestió de totes les escoles o aules- taller amb compensatòria que hi havia abans i que van desaparèixer, doncs ara és una cosa que no hi ha res. I llavors això s'ha de obrir d'alguna manera, i per a mi és una via equivocada que com que hi ha centres privats i fan concerts i tal, i com que és millor aprofitar un centre obert que no fer-ne un de nou, doncs queda tot així com...diluit. No hi ha realment un pla d'atenció social i educativa en aquestes zones que necessitarien més ajuts d'unitats externes dels centres ordinaris.

- En aquest sentit ser un Centre d'Atenció Educativa preferent que implica? Vosaltres ho sou?

- No, no ho som. Ho havíem demanat i no ens ho van donar, i en realitat què vol dir? Un professor més o un professor i mig més, vull dir...Això, per a mi això no és la solució, caldria un plantejament que fos una mica veure les necessitats globals de tot el barri i veure una mica què és el que s'ha d'atendre, vull dir...doncs crear els instruments. Perquè d'iniciatives... si volen iniciatives socials del barri, n'hi ha. Hi ha gent que fins i tot han plantejat que una antiga escola que hi havia, em sembla que era la Cascavell o no sé quina hi havia aquí, a la zona, que s'oferia per muntar una aula -taller de barri... Però és clar, són gent del moviment veïnal, que si no hi ha el suport de l'administració això no es tira endavant.

- De l'Administració local quin tipus de recurs teniu: educadors de carrer, assistents socials...

- L'Administració Local també és un ajut insuficient. Evidentment, si alguna institució de fora ha funcionat en el nostre centre han estat els educadors de carrer, o educadors socials, o no sé com es diuen. Perquè almenys amb aquesta gent hi hem tingut una relació si no constant bastant esporàdica i permanent des de... Bé, des de que jo estic al centre, vull dir que fa molts anys. I evidentment també s'ha vist una retallada, eh?

- Sí?

- Sí. És a dir que abans hi podies comptar més, i ara els hi dius "hauries d'anar a aquesta família, que aquest nano no ha vingut...", i et diu "oh, no tinc temps, miraré si la setmana que ve..." És a dir que hi ha gent, però que tenen un horari molt limitat. I voldríem més ajut, perquè hi ha molts casos que necessiten una acció que nosaltres no podem fer, que és una acció externa.

- Des de quin moment heu començat a constatar aquesta retallada?

- Doncs fa dos o tres anys.

- la 'eficàcia de la DEGAI?

- És insuficient, i en tot cas... Jo penso que els alumnes del nostre centre que tenen una persona que els hi fa un seguiment, el primer que haurien de fer és venir aquí i dir "a veure, aquest nano com va?" No? Perquè com pot fer un seguiment? De què? Si no fa un robatori, o si fa no sé què, perquè el seguiment escolar, si no està en contacte amb nosaltres, no sé com el pot fer. - Iniciatives no n'hi ha hagut?

- No. Dues o tres vegades que hem volgut parlar d'un cas hem hagut de trucar i demanar que vingúes a parlar d'això...

- Però vosaltres no heu tingut mai una demanda?

- No.

- I de l'EAIA? L'Equip d'Atenció a la Infància.

- No.

- Bé, per acabar aquesta qüestió, hi ha algun requisit més que et sembli que caldria per prevenir l'absentisme? I podem distingir, si vols, entre els requisits interns del centre per preveure, per pal·liar o per atraure aquest absentisme, i que et sembla que són ineludibles per a poder garantir l'escolarització de tots els infants.

- A veure, el requisit intern és que... Bé, és clar, això és un control, un seguiment més acurat dels alumnes, i això també vol dir comptar amb suficients recursos, suficient professorat. De tota manera hi ha una cosa: la qüestió de l'absentisme dels alumnes, escolar... bé, pot ser per moltes causes, però una de les raons potser majoritàries de l'absentisme escolar, en el cas de la nostra situació interna, és que no segueixen, que no els hi agrada, que no estan motivats escolarment... No troben el seu lloc, no? I per això jo penso que clar, molts casos d'absentisme coincideixen amb casos de fracàs escolar, de no integració en el grup de mancances, de problemes... I això vol dir que s'ha de fer un plantejament d'una atenció a la diversitat ben feta, no allò de... "aquest no va bé? doncs a la UAC", com si fos un "pàrking." Aleshores penso que hi ha d'haver un rigor important, que no sempre hi és als centres, de control de l'assistència i seguiment de les causes, de les raons, dels perquè, no? I sobretot si un nano es veu seguit, qüestionat o preguntat sobre aquella... és un nano recuperable. quan un nano comença a faltar i no hi ha cap mena de resposta, llavors és un possible absentista crònic i irrecuperable. En el cas extern... És clar, nosaltres no ho podem controlar tot, és a dir, totes les raons de l'absentisme, perquè hi ha una part importantíssima de l'absentisme que és la situació familiar, i això... famílies desestructurades, problemàtiques de famílies nombroses que el nen o la nena ha de fer de mare, portar els nens a l'escola, etc. Això és molt complicat si no hi ha serveis de Benestar Social, de l'Ajuntament, o... - Perquè treballadores familiars per donar suport a aquest tipus de demanda, de necessitats no cobertes a nivell familiar... Jo sé que alguna d'aquestes educadores socials va a alguna família un dia a la setmana a fer la compra, si hi ha àvia i hi ha nens i no hi ha els pares, ... Però que jo sàpiga no n'hi ha, potser n'hi havia, però aquest servei no el conec. Llavors s'han d'ampliar els ajuts socials tan de l'Ajuntament com de la Generalitat, i una altra cosa és que la Guàrdia Urbana ha de fer un... no sé, això del control dels carrers, no per reprimir els nanos que estan pel carrer, sinó per saber el que fan, el que no fan, d'on són...

És a dir, nosaltres no podem anar a buscar un nano que se'ns ha escapat i està pul·lulant, si no ho fa la Guàrdia Urbana no sé qui ho pot fer.

- Per acabar parlem una mica de les característiques del centre: si m'haguessis d'explicar els tres o quatre trets que caracteritzen pedagògicament aquest centre què em diries?

- Em demanes una cosa molt difícil, no sé... A veure, és un centre que tot i ser un centre com els altres, que no és que es diferenciï gaire de la resta, és a dir, amb un professorat tradicional que hem anat fent, com tots, oposicions, una carrera... La gent normalment no té una formació pedagògica, per tant això suposa que tot el que facin és de més a més. Aquest centre s'ha caracteritzat per una sèrie de coses una mica diferents. Per exemple, és un institut que va fer un congrés de les perifèries organitzat per uns alumnes i professors... Això tot depèn de la implicació dels professors que fan hores extres aquí i s'hi dediquen, i els nanos quan reben això, l'entusiasme d'algun gran o d'un professor, doncs també... es contagien diríem fins l'arribada de l'ESO, que hi podria haver un abans i un després d'aquesta situació. Aquest centre s'ha caracteritzat per intentar fer una pedagogia activa dins de les possibilitats; això també depèn de cadascú, perquè cada professor a la seva aula fa el que li rota, no hi ha cap sistema de controlar, de saber o d'exigir que hi hagi un treball cooperatiu, en equip... Jo intento i ho he intentat, sobretot en l'ESO, perquè com que la gent té molts problemes potser és el moment de poder fer més això d'intercanvi i intentar incidir. Però bé, jo crec que amb una població bastant marginal i des del punt de vista cultural bastant malmesa, el centre ha tingut un cert prestigi precisament perquè s'ha bolcat bastant en el barri i ha intentat... ha fet una feina que diuen els principis, des de la seva fundació, que és intentar fer una educació realment compensatòria, intentar que no hi hagi cap diferència entre un alumne nostre i un alumne d'un institut de Pedrables. Això a la teoria. A la pràctica jo crec que històricament ha estat bastant així en el sentit que molts alumnes nostres han fet carrera d'informàtica, de ... qualsevol carrera. Gent que s'ha situat, és a dir, hi ha hagut un ascens social d'alumnes que potser, en el millor dels casos, hagueren pogut fer una diplomatura. I

des del punt de vista pedagògic també hi havia molt més entusiasme abans, que era un centre que havia començat amb els pares, amb un equip més jove... Ara tots, que hi ha una bona part que continuem des de fa molts anys, l'envelliment o el cansament fa que la inèrcia de la manca d'estímuls, una mica el desencís... també fa que pedagògicament la cosa estigui una mica més aturada. De totes

maneres, no costa gaire aquí muntar una... cada any hi ha alguna cosa, o setmanes culturals, o alguna celebració, que és una mica una explosió. I des del punt de vista escolar això dóna vida, perquè realment l'educació no és només el que es fa a l'aula, sinó el que es fa en àmbits que afecten al conjunt de la vida. I no sé... des del punt de vista també pedagògic penso que una cosa que és bastant important és que s'ha intentat que tot funcionés per consens, a vegades hi ha hagut moltes discussions i debats al claustre, amb els pares... però sempre s'ha intentat que es busqués una solució diguéssim consensuada, i això vulguis o no també dóna un caràcter i una tranquil·litat a la gent que treballa, i un clima bastant... no crispat, sinó de convivència. Tot i així, hi ha tot el ventall que suposo que pots trobar a tots els llocs: des de la gent que s'ho pren molt responsablement, fins i tot s'hi implica massa, perquè hi deixa la pell, i la gent que passa, que fa el mínim. Bé, tothom ha de complir, vull dir... fitxar, no sé què, venir a classe... Però clar, això és... En

general jo diria que de la valoració del treball del professorat amb els alumnes, un 70 o 80% és acceptable, vull dir...

- I d'un 1 a un 4, a nivell d'implicació del professorat en tots aquests trets d'intent de pedagogia activa, de quan parlaves que des d'un principi...?

- Amb un 4 què vols dir?

- Un 4 seria molt alt, i un 1 seria molt baix.

És que ara estem en una etapa una mica .. una mica de baixada, però de totes maneres jo posaria més enllà del mig: 2'5, 3...

- Aquestes oscil·lacions a que responen?

- A veure, aquí hi ha diferents factors: n'hi ha un que és natural, que és l'envelliment de la població i l'acabament de les forces, una mica això. És a dir, tota la gent que fa quinze o vint anys que treballa en l'ensenyament, doncs no és el mateix ara que quan va començar. Després, la Reforma, de la manera com s'ha implantat i com s'ha obligat a... hi ha hagut bastant refús, tot i que hi ha gent que teòricament ho veu clar, doncs..., però jo penso que com que s'ha aplicat amb manca de recursos, amb manca de preparació prèvia, perquè fotre a fer un curs no és preparar a la gent. I aleshores ja com si diguéssim el professorat se sent una mica estafat, i a més a més hi ha com una tendència diguéssim "laboralista", no? del professorat de l'ESO que diu que se'ls hi han canviat les condicions de treball. Bé, això és una indicació que surt a aquestes assemblees del Vallès que es fan. Aleshores hi ha un refús general, i un dels motius és aquest. I això també fa que el grau d'implicació i d'acceptació, i fins i tot del rendiment del treball de la gent, es veu afectat. A veure, nosaltres quan vam començar l'ESO

vam fer una cosa que ara hem anat canviant, és clar, perquè tu el que vols és que aquests nens de primària participin de l'esperit de secundària o de BUP, no? Això és el que vam intentar fer, i s'ha vist que això és una mica un fracàs, perquè els alumnes que surten de primària molt tutoritzats, amb un seguiment... Perquè estan acostumats a que hi hagi uns grups molt reduïts, de deu o dotze alumnes, i

llavors arriben aquí i es troben que n'hi ha vint, vint-i-cinc, vint-i-set... i una mica amb un sistema de funcionament molt autònom, molt poc controlat. I aquí ja hi ha un treball d'implicació del professorat, un sistema... a veure, un treball extra que no és el que estàvem acostumats a fer, perquè aquí la gent funcionava amb unes normes mínimes de funcionament, i aleshores era una manera de madurar. I aquí es veu que això no funciona, perquè com que a la primària no s'ha potenciat aquest sistema, llavors vénen aquí i la disbauxa i el merder. I llavors hi ha problemes de disciplina, hem de fotre un

règim intern molt més dur, amb sancions, etc. És a dir, una mica el conflicte que es crea per dos sistemes. Potser això és el que es volia, des del punt de vista de l'educació així en general, aplicar el sistema de BUP. Però ara hem fet un pas enrere i això s'ha de re-equilibrar, i això es veu. En el cas de l'ensenyament jo penso que sí que hi ha el perill, i el perill diríem que potser encara es veurà més endavant, perquè fins aquest any hi ha hagut segon de BUP i COU. L'any que ve ja no hi haurà segon de BUP ni COU, només hi haurà ESO i Batxillerat. És molt difícil canviar la mentalitat, el sistema de treball, els criteris d'avaluació... això és molt complicat, i el professorat encara funciona amb

uns paràmetres i uns referents que són els que ha tingut a la vida, vull dir que... El perill sí que hi és, però jo crec que això és un problema que no es pot solucionar si no és a la llarga. I suposo que hi ha una mica el canvi generacional.

- Experiències de formació col·lectiva entre el professorat n'heu tingut?

- De cursets n'hi ha tants que la gent només fa cursets per guanyar punts per poder canviar centre, quan en algun centre van mal dades i vol buscar un lloc millor. I llavors també dic que aquesta generació que està cansada tampoc en fa gaires, de cursets. O sigui, els cursets o són... Sí que n'hi ha molts, de cursets, a les EAP el centre de recurs fa cursets, al col·legi de llicenciats es fan cursets, Rosa Sensat, no sé què... Però el problema és que aquests cursets tu els has de fer en hores a més a més de les classes, del treball de preparació, de correcció... que la gent es passa els caps de setmana corregint, i jo a més a més de corregint, preparant coses del centre que aquí no puc treballar, ja ho veus que estic allà i és un continu de gent amunt i avall.

- Perquè és clar, tu has de fer unes hores de permanència!

- Jo tinc aquí sis hores de permanència, i dins del meu horari, els forats que hi ha, més de sis hores. I llavors és clar, no el meu cas, sinó el cas normal de gent que més o menys vol tenir la feina amb una mica de responsabilitat, han de preparar les classes, han de corregir.. tenen molta feina. I llavors què els i demanen? Doncs més cursets: a la tarda de 18:00 a 21:00 o de 19:00 a 21:00, a l'estiu... I jo crec que... hi ha gent que en fa, de cursets, i aquí també hi ha gent, però que la gent està molt cansada.

- I algun tipus d'assessorament o algun tipus d'experiència formativa així més col·lectiva?

- Home, hi ha seminaris, de la UAC. Jo el vaig fer quan ens vam apuntar... bé, quan vam sol·licitar la UAC, jo em vaig apuntar al seminari de la UAC, els dimecres de cada setmana tres o quatre hores, no sé quantes hores eren. I ara les dues persones d'aquí que estan a la UAC també ho fan, i allà doncs això... Això són una mena de trobades de gent que treballa en el seu àmbit: preparen temes, discuteixen, intercanvien... Jo crec que això és molt positiu. I després de tant en tant hi ha jornades. Jo què sé, els de català organitzen unes jornades a Sant Cugat per parlar de temes de llengua, de literatura, de posar-se al dia... I jo crec que en altres àmbits també hi ha coses d'aquestes. De totes maneres no és una cosa general.

- Hi ha algun tipus d'assessorament que hagueu rebut en els últims anys que pensis que és important, que hagi de destacar? Bé, aquest seminari de la UAC que em comentaves... Fins a quin punt es treballa a l'ESO per àrees o per cicles?

- A veure... la qüestió curricular es treballa per àrees, i la qüestió més de disciplina, de convivència, es treballa més per cicles. Jo crec que això és una tendència que es pot invertir. És a dir que jo penso que això podrà canviar, perquè hi han alguns temes curriculars que es treballen per cicles, com és per exemple preparar el crèdit de síntesi, organitzar algun tema de tutoria, d'acció tutorial, o per exemple la setmana cultural. Temes que es puguin treballar des d'un punt de vista transversal. Però és que a més a és, si tirem endavant aquest pla de modificació d'adaptació curricular per grups, de fet ja hi ha àrees de les instrumentals que treballen per cicles, és a dir que clar, que estem en temàtiques que fem grups flexibles. Des de fa tres

anys hem fet constituir això, però això és una novetat. Bé, no sé si ho fan molts centres però a nosaltres ens ha anat bé, vull dir que espongem, disminuïm els grups, fem algun tipus d'agrupació per nivell, i... hi ha possibilitat de mobilitat i d'intercanvi, però és una manera per atendre millor a la diversitat, i aleshores amb això, quan hem de fer agrupacions, doncs clar, ens passem informació d'aquell nivell, d'aquell grup, d'aquell curs. Hi ha "feed back". Després hem elaborat, per exemple, uns objectius mínims d'aquestes tres àrees pensant precisament en això, criteris d'avaluació... una mica de treball s'ha fet. ara, això s'hauria de fer a nivell de cicle, per exemple tot el primer cicle, primer i segon d'ESO, i segon cicle, treballar la llengua, les matemàtiques, l'àrea d'experiències, etc. Quan es fan crèdits variables, la programació que es treballa també bé, es treballa una mica per

cicles, veure una mica les necessitats de reforç, d'ampliació, matèries noves que s'haurien d'introduir per donar una mica més de...visió de conjunt...i de canvi, que no sigui tot tant "avorridot", que a vegades és

molt avorrit pels alumnes... - Els crèdits de síntesi que hem fet són molt tradicionals, però per exemple els dos primers anys els vam fabricar nosaltres, vam muntar el dossier, les sortides i tot. Primer va ser "El mercat", que era el més senzill, el teníem aquí al costat i vam fer la sortida, i va anar molt bé perquè a més nanos que havien quedat enrere durant el curs, amb el crèdit de síntesi van treballar: entrevistes... Gent que per exemple no coneixia o no havia anat mai al Mercat del Besòs, i això que són del barri, perquè van a les grans superfícies... I l'any passat per segon en vam fer un de nou. El del mercat el vam repetir, el vam canviar, el vam ampliar, vam fer una visita a La Boqueria, etc. Una mica més... veure dos mercats diferents. I l'any passat vam preparar el tema de "El tren", que va ser un tema amb grans diferències socials però va col·laborar tothom. I hi ha un professor de filosofia que té un tren d'aquests petits allà al Parc de l'Oreneta, i el munta cada setmana cultural: vénen els pares... Però això ho fan els nanos, els nanos fan un curs de maquinista que és saber portar un tren, vull dir que és una petita joia. Han de muntar un circuit, que vol dir posar totes les vies, i estar un parell de dies aquí:

els nanos puguen i donen voltes, i... Vam fer el crèdit de síntesi sobre el tren amb sortides més ambicioses: van demanar a l'Estació de França i van anar un dia amb un tren de la Generalitat fins al Monistrol. I a més a més, com que coincidia amb el 150 aniversari del naixement del tren van anar a l'exposició de l'Estació de França i van fer un dossier molt maco. I aquest any, que estàvem cansats, vam demanar a "Xauxa" que organitzés una sortida amb crèdit de síntesi inclòs, un de l'aigua i l'altre del bosc, aprofitant que primer i segon fessin una mica de convivència i que hi hagués una sortida a fora. I amb els de tercer d'aquest any el que han fet és aprofitar que fan un treball sobre Barcelona i convertir-lo en crèdit de síntesi, amb una setmana de sortides, però és un treball que ha estat una mica el coneixement urbà de Barcelona, que forma part de la programació de Ciències Socials.

- Ja. Per acabar, com es defineix en el centre la funció tutorial pel que fa a l'ESO? Hi ha un pla d'acció tutorial...?

- Això sembla que ara està a punt de... Per nosaltres, en aquest centre, la cosa de l'acció tutorial sempre he estat un tema bastant important i bastant seguit. El que l'administració diu que és això, el protocol diu que és el PAT, el pla d'acció tutorial, doncs l'han acabat ara. Però de fet jo penso que l'acció tutorial és un tema que a ESO és fonamental, sobretot al primer cicle, i també ho serà al segon cicle, el que passa és que... Amb això sí que hi ha un canvi important: els tutors de BUP tenien una funció i una dinàmica que en ser tutors de tercer d'ESO, per exemple, ha estat bastant fracàs,

perquè no hi ha hagut un seguiment com el que es mereix, com el que feien els mestres de primer cicle. Ja estan acostumats a fer aquesta funció. Llavors jo penso que l'acció tutorial és un tema important que a més a més és on s'ha d treballar sobretot tota la cosa de la convivència, de la conducta, el problema de la disciplina, el problema dels valors... moltes coses. I sobretot que jo crec que depèn bàsicament de l'acció tutorial el funcionament d'un centre, sobretot a l'ESO, a l'ESO és fonamental. I a més a més en la resolució dels conflictes personals, de convivència, de fricció amb els professors, o fins i tot de manteniment de la pau social al centre, i d'això, a vegades del deteriorament de tot el que suposa la infraestructura, no?. No sé, és un tema que jo crec que a primer cicle es treballa molt, i a segon cicle és una assignatura que hem de... l'any que ve, que ja tindrem dos tercer i quart, que s'hi ha d'insistir bastant.

- Al pla d'acció tutorial tindríem dues sessions: una més d'acció tutorial individualitzada, i una altra més d'acció col·lectiva?

- No, de fet el PAT té tres línies d'actuació: l'acció individual, l'acció en grup i l'acció amb la família. L'acció en grup vol dir amb el grup - classe i amb el grup de professors, és a dir, perquè el tutor també és el que coordina... coordina una mica la relació, els problemes, i...entre l'alumnat. Aleshores... Però també hi ha una part important que és la relació amb la família i tota la implicació de la família, la problemàtica que hi pugui haver, el treball de l'alumnat a casa... perquè és una part important, els alumnes de primer ara estan acostumats a treballar a casa, no estan acostumats a treballar gaire, i llavors és clar, aquí s'exigeix una dinàmica diferent i es necessita el suport i una mica...

- De supervisió i seguiment...?

- Sí.

Vols afegir alguna cosa més?

- Em sembla que he dit masses coses i tot.

- Molt bé. Per acabar, una qüestió que no... A veure, per caracteritzar una mica la tipologia de l'alumnat, vosaltres més o menys quin percentatge doneu de graduats en ESO?

- És que jo podria dir una tendència previsible si no canviem el plantejament i no fem... Bé, està aprovat fer l'any que ve adaptacions i tal. Ens podríem quedar un 40% o un 50% sense graduat.

- Sí? T'ho he preguntat perquè intentem caracteritzar una mica el tipus d'alumnat també per veure els perfils. Des del punt de vista del perfil social, que ja n'hem parlat molt, i del perfil ja més vinculat al rendiment acadèmic. Aleshores, com que és molt difícil captar la realitat de cada centre, el que vam fer per apropar-nos-hi va ser partir de la tipologia d'un estudi sobre èxit i fracàs escolar a Catalunya a la EGB. Perquè després en van fer un altre de l'ESO però en centres de Reforma experimental, i per tant tampoc va sortir molt bé, però en el cas de la EGB, com a punt de partida... En aquest estudi hi sortien cinc tipus d'alumnes, i la pregunta és que si sobre cent alumnes em podries fer una distribució percentual. T'explico els tipus i després veiem si això és possible i fins a quin punt, perquè també és aproximatiu. Els tipus que sortien a l'estudi eren, en primer lloc, un grup d'alumnes limitats sense expectatives, que eren alumnes que fonamentalment tenien un rendiment insuficient, fins i tot alguna repetició, i tendència a acabar un certificat, perquè recordem que eren alumnes d'EGB. Eren considerats pel tutor com a alumnes poc capaços i

bastant mandrosos, i per tant limitats des del punt de vista acadèmic, que difícilment es podien "repescar", nanos sense expectatives professionals. El segon tipus eren els alumnes en conflicte, que eren alumnes que acabaven l'ensenyament obligatori amb una situació de conflicte personal i institucional, amb l'escola, que solien ser alumnes que òbviament, lligat amb aquesta actitud de rebuig escolar, anaven associats a tota una sèrie de problemàtiques de rendiment, però que més que tenir problemes de limitació en quan a capacitats, si es vol dir així, eren problemes...

La diferència seria potser que en el primer cas els alumnes són alumnes amb limitacions acadèmiques i sense expectatives professionals, però no són alumnes conflictius, no creen conflicte.

- Ja.

- I en canvi en el segon cas si.

- Sí, creen conflicte, o que tenen un rebuig obert a l'escola.

- El tercer tipus serien els alumnes aplicats amb moderació, que són els que van fent, potser tenen algun suspens però van repescant, i el quart tipus serien els bons alumnes, és a dir els que segueixen, que no vol dir que tinguin una mitjana d'excel·lent sinó que bé, que van treballant, estan motivats, vénen regularment a classe, bons estudiants i que tenen capacitat per...

- Doncs mira, amb aquestes quatre coses... Això és una mica el plantejament del pla d'ESO que hem fet per l'any que ve.

- Ah sí?

- Més o menys. Aquests dos grups, els últims que m'has dit...

- Aplicats amb moderació i els que classificariem com a bons alumnes són els que constituïrien un 50 o un 60%. Els que tenen limitacions de seguir el currículum normal, ordinari, i que per tant necessiten una adaptació o grups extres d'atenció a la diversitat i tal, podríem posar al voltant de.. A veure, vaig una mica així a grans trets perquè això no es pot... l'estadística no s'ha fet, i a més a més nosaltres no hem fet. Jo vaig fer un estudi dels insuficients, de la gent que no seguia, que anava fracassant i fracassant, i tinc una llista, vull dir que això sí que està comprovat, però és clar, no és exactament la llista de la gent insuficients amb aquestes tipologies.

- No, clar.

- Jo diria que aquests que m'has dit (limitats sense expectatives) suposarien al voltant d'un 30 o 35%, i aquest grup que és aula-taller, que jo penso que són gent que a més a més té greus mancances escolars, i llavors tot això està lligat a problemàtiques socials, familiars, etc., i per tant rebuig al sistema escolar i tal, doncs el 5 o el 10%.

- I alumnes desconeputs difícils, aquells matriculats que no apareixen...?

- No en tenim.

Molt be, doncs moltes gràcies per la teva col·laboració

IES 8

(Presentació de l'estudi)

En primer lloc es tractaria que m'expliquessis com definiu l'absentisme

- Hem diferenciat l'absentisme total de l'absentisme parcial. Dins de l'absentisme total hi ha el que denominen absentisme crònic, és a dir aquells nois que ja a l'escola de primària ja portaven una tradició d'absentisme familiar, molt diari, i tot això. Després, a partir d'aquí, comencem a estructurar el que considerem absentisme total i absentisme parcial i què és, més o menys, la definició de cadascun.

- Aquesta definició de l'absentisme és pròpia vostra de l'institut o és compartida a la zona?

- És fruit del protocol i d'una sèrie de converses entre tots els membres de la Comissió Social.

- I és compartit amb altres centres de la zona, o no?

- De moment no. És nostra, sí, l'acció i l'actuació més pròpiament de l'institut. Bé, et comentava que diferenciem l'absentisme total de l'absentisme parcial, és a dir, que ve i no ve, desapareix, o es queda aquí, per exemple, al passadís... Aquest absentisme nosaltres no el portem detalladament, però a veure, sí que el portem a través de les faltes. I llavors què passa? Els que no vénen i sabem que estan al centre els posem... a veure, nosaltres diem una recepta, una recepta que és una falta greu. Bé, lleu, però amb la reiteració passa a greu. És que tenim uns pals d'assistència ... Tenim un model de conducta, bé, el que són consideracions de conductes contràries i faltes. Llavors què passa? Falta injustificada i impuntualitat en l'assistència, que és quan està al centre i no vé. La professora surt de la classe, o ho veu, i llavors "no, he estat aquí, que ja he parlat amb tal..." Després la professora s'assabenta que no ho ha parlat, i llavors es fa una conducta contrària a les normes de convivència o una falta injustificada d'assistència. Llavors això es considera lleu, que això sí que està regularitzat ja en el reglament. Bé, en el reglament de drets i deures dels alumnes. Llavors això, a més a més, és un resum dels drets i deures, i llavors els professors, si no ve a classe... A veure, el tutor és el que s'encarrega sobretot de l'assistència, de portar la relació amb la família, i de veure si aquest nen ve o no ve per aquests motius, i llavors després això ho fica a l'equip docent que tenim de reunions de tutors. I després ja, quan s'ha parlat amb la família o s'ha intentat parlar-hi, ...

(...)

- Llavors a veure, del tutor passa a... Bé, el tutor parla amb la família, si la família no respon o no està molt aclarit, llavors què passa? Que passa a l'equip docent. L'equip docent es posa...

- Que és tot el professorat?

- No, , tenim l'equip docent de tutors i l'equip docent de professors, eh? Més que res per agilitzar d'alguna manera certs punts o treballs. Per exemple, si són de nois conflictius i tot això, és l'equip docent complet, però si és qüestió pedagògica o qüestió de fer una sortida, com es fa la sortida, la seva estructuració i tot això, només els tutors. Bé, el tutor el

que fa abans és posar-se en contacte amb la família. Que no hi ha resposta a través de la família? Llavors passem a l'equip docent, on es posa en coneixement dels altres tutors, a veure si tenen coneixement que algun any hagi faltat pel que sigui, no? O perquè el coneixen o perquè l'han tingut l'any passat de tutor i tal. Llavors, si aquí no es troba ja una informació amb la que més o menys queda aclarit, es passa ja als educadors de barri.

- El tercer pas.?

- Sí, el tercer pas serien els educadors de barri, i els educadors de barri van ja directament a la família. Llavors què passa? La família pot respondre o no als educadors de barri, perquè a vegades no respon a l'educador de barri, no? Llavors si la família respon, va l'educador i l'orienta que vingui aquí a parlar amb el tutor i que digui quin és el motiu pel qual no ve, no?. Llavors ve la família directament, després de parlar amb l'educador de barri, a parlar amb el tutor. Això és més o menys el procediment.

- En el pitjor dels casos, si hi ha un no a l'educador de barri. Llavors aquí es queda totalment trencat el camí.

- Aquí ja es trenca el circuit. Per què? Perquè ja no tenim més matèria, perquè nosaltres, com a escola, ja ho hem posat en coneixement de l'educador de barri i el que fa a vegades, si és una família que està portada a través d'ell, ja ho envia a la responsable d'ensenyament de l'Ajuntament. Llavors va a través de la Guàrdia Urbana, a buscar la família i tot això. I a vegades hi ha resposta i altres vegades no perquè són famílies absentistes ambulants.

- En teniu moltes?

- Aquí de famílies absentistes, aquest any en particular, en tenim unes set en total.

- Set casos d'absentisme crònic, sense comptar l'espòradic?

- Sí, només crònic. Però a veure, set casos dels que dos o tres ja estaven detectats des d'abans i quatre que han començat aquest any a ser crònics, que han començat no venint. Després ja hem procurat, d'aquests set, em sembla que quatre s'han reincorporat, tres estan camí de reincorporar-se. A veure s'han reincorporat, però no constant, sinó intermitentment i poc a poc, perquè clar, quan un noi ve de nou què passa? Que nosaltres fem una reflexió a la família i al noi: abans d'entrar a l'aula parlem amb ell i amb la família dient que aquesta situació no pot ser, que ha de venir i tot això, no? I llavors, en casos ja molt puntuals, el que fem és un compromís per part de la família.

- Si?

- Si pot ser. A vegades sí que n'hi ha, i altres vegades la família diu que sí però després... Oralment sí, però la realitat és que la família se'n desentén, i llavors nosaltres hem d'actuar amb el nen directament. A veure se'n desentén, que tu el truques "mira, que el noi ha tingut un incident i tal", "sí, és que avui no puc, anar-hi", I es va allargant i arriba final de curs i parles amb el pare, perquè bé, ja has anat, has enviat telegrams i tot això. Tot està confirmat a través de telegrams o cartes justificades, tot, sí, sí. És telegrama rebut de curs i cartes amb rebut de curs.

- A quin tipus de compromís podeu arribar?

- Doncs a la família sobretot és dir que vingui, bé, que la família l'obligui a venir aquí a les nou, o sinó que el pare o la mare l'acompanyin, si és que pot ser, o algun familiar que vingui amb ell i que el deixi dintre del centre. Compromisos que a vegades sí que ens donen efecte, però que altres vegades no. L'any passat vam tenir una qüestió d'un pare que va dir que sí, que vindria i que tal, però després al cap d'una setmana, ni pare ni mare. I venia el nano, però venia a les onze, i clar, nosaltres "escolta, que tu has de venir a les nou, no a les onze": "sí, però és que m'he aixecat tard", "és que avui he anat a buscar la meva germana", "és que he anat a portar la meva germana"... Clar... Després que el pare havia dit que sí, sí, però a partir d'aquí ja no pots fer res.

- El tipus d'absentisme que vosaltres teniu quines característiques te?

- A veure, aquí hi ha una població d'alumnat... de gitanos en tindríem un 25 o un 30%, perquè estem a prop de la Mina, i són els de La Mina els que clar... Hi ha una tradició en la família gitana que sobretot el problema està en les noies. De vegades estan fent de mares de germans i tot això perquè la mare se n'ha d'anar, o el pare també treballa des de les sis o les set del matí... Tot això és la tradició no? una miqueta.

- I per tant les noies es desescolaritzen aviat?

- Més que desescolaritzar-se és que van fent una intermitència. Clar, a vegades t'assabentes que són cinc germans i que ella és la major, i llavors què passa? Que la mare sí pot però no pot amb tots i llavors necessita ajuda: no hi ha l'àvia, no hi ha l'avi, el pare se'n va a treballar a les vuit o se'n va tres o quatre dies fora, després torna... En aquest cas què passa? Que el col·legi es planteja el dir a la família "mira, escolteu, la vostra nena ha de venir", i si la família diu "sí, però clar, la nostra necessitat també és que ens ha d'ajudar" i tot això. A partir d'aquí comencem la reflexió. A vegades les noies volen venir aquí.

- Sí?

- Sí, algunes sí que volen venir, i algunes altres ja no perquè estan acostumades. I després hi ha la qüestió del casament, que a vegades s'anticipa als setze i disset i dius escolta, i "no, és que me'n vaig a casar", "com que te'n vas a casar?", "no, es que em caso, ja estic (referint-se a l'escola), ja tinc "el novio.", i la família, estem preparant la boda", "però escolta, però si ni has acabat l'escola", Són circumstàncies que són estranyes... A veure estranyes, més que estranyes són especials o particulars de l'ètnia. I clar, això s'ha de respectar dintre del marc legal de l'escolarització. Llavors aquestes noies després sí que vénen, però clar, ja vénen en unes circumstàncies molt diferents, perquè d'alguna manera adquireixen una responsabilitat que no tenien abans.

- Una vegada casats tornen a l'escola?

- Molt poques vegades, però quan vénen... Per exemple ara tenim noies a cases d'oficis. Que van deixar l'escolarització de l'antiga FP, i llavors què va passar? Que ara vénen a cases d'oficis a fer treballs.

- noies gitanes?

- Sí

- Teniu casa d'oficis aquí a l'institut?

- Aquest any sí, és una novetat. Bé, és que aquest centre aquest any té de tot: Formació Professional, Batxillerat, cicles formatius només de grau mitjà, perquè l'any que ve també en el grau superior, i després l'ESO. L'any que ve ja en tindrem més. La casa d'oficis no és del centre sinó que és una qüestió que es treballa a part però dins del centre.

- En espais del centre?.

- Sí, això mateix.

- I el professorat?

- El professorat és a part, s'ha escollit a través de Treball i Ensenyament, i després la directora és assignada per Treball i Ensenyament. Però està en contacte, a més la part administrativa la porten en correlació amb nosaltres, i els espais, i bé, i el funcionament és treballant de cara al centre. Tot això ho porten ells a través d'Ensenyament i Treball.

- I per tant em deies que aquestes nenes es desescolaritzen aviat, no?

- Sí.

- I en aquests casos què feu?

- En aquest cas el que procurem és que aquesta noia, quan més o menys tenim la idea de perquè va sortir, llavors el que fem és fer-la reflexionar, a ella i a la família, però clar, en aquesta situació és molt difícil. Perquè ja és un compromís i una tradició familiar, eh? D'aquests casos de casament només n'hem tingut dos, però va ser a la Formació Professional antiga.

- Aquestes noies tendeixen a mantenir-se més temps a l'escola o no?

- Ara el que fan... Ara s'ha observat que hi ha més casos d'aquests. Bé, de casament de moment no n'hi ha cap perquè no tenim noies en edat de casament, no? Tenim la ESO. L'any que ve no o sabem perquè l'any que ve és l'edat més conflictiva, serà quinze i setze, que és quan comencen més o menys. Aquest any tenim tercer, però l'any que ve serà quart, i llavors serà... no ho sabem, si hi haurà algun cas. El que sí que tenim són els casos d'aquelles noies que la família necessita que hi sigui, i llavors van i vénen intermitentment, però no hi ha un consentiment de l'escola sinó que hi ha una... com es podria dir... una acceptació tàcita entre família i escola per arribar a que la noia no deixi de venir, i llavors posem en funcionament el que és la psicoterapeuta perquè treballi amb ella. I després, si necessita una adaptació curricular es fa a part.

- Vaig a seguir una mica el guió perquè m'estàs explicant moltes coses molt interessants... A veure, respecte a la definició d'absentisme m'havies comentat que en teniu dos tipus. I què considereu absentisme, una falta injustificada?

- Considerem absentista a aquell que no ve i està injustificat totalment. O aquell que està al centre i després no assisteix a classe.

- Això també es dóna?

- Sí, sí que es dóna.

(...)

- Estaves explicant la definició d'absentisme: faltes injustificades i

- No assistència al centre, o dins del centre no assistir.

- Això també es dóna?

- Sí. Hi ha casos o nens que provoquen la situació de que el professor digui "mira, escolta, surt fora un moment per calmar-te o el que sigui i després entres", i llavors el nen se n'aprofita i se'n va al pati. Llavors del pati, el professor de guàrdia, "escolta, que has d'anar cap amunt." I sí, se'n va cap amunt però no hi arriba, es queda... I mira, el primer any de l'ESO els professors de guàrdia els hi anaven darrera, com el gat i el ratolí. Després ja no. Ara, des del segon any i aquesta any portem ja una dinàmica que ells estan concentrats i ténen la consciència que han d'anar a classe. Llavors van a classe, i només aquell que realment a classe no es comporta i té normalment una conducta contrària al que és el clima del centre, llavors és quan surt fora. Però el professor li fa aquest paper que es dóna a prefectura d'estudis, que és el que concentra tota la informació, i a la tutora.

- És el Cap d'Estudis?

- Sí, el Cap d'Estudis i la tutora. Llavors la tutora, quan aquest nano porta diguem tres o quatre parts que són de no assistència, de mala conducta i tot això, parla amb la família. Perquè això no és que sigui absentisme però sí que és ja una conducta contrària, i llavors això s'ha de posar en coneixement per posar-hi una solució. Una vegada s'ha parlat amb la família, per escrit es fa un resum del compromís que s'ha arribat i els acords. Una vegada s'ha fet això, si el noi torna a reiterar i en té, suposem, unes tres o quatre més de caràcter ja greu, llavors ja es passa a l'expedient. Però clar, què passa? Que és quan comença l'expedient quan comença també l'absentisme. Perquè què passa? Que avui està malalt, que l'altre dia no sé què... Clar, això la família a vegades ho justifica, i nosaltres no hi podem fer res, perquè si està justificat... Llavors el que fem d'alguna manera és buscar una solució directa, no? Amb el nano, i amb la família després de dir que bé, que això no és una qüestió d'amagar sinó a la inversa, que s'ha de responsabilitzar el nano perquè sàpiga que si fa això ha de tenir una conseqüència.

- El que buscaves era el règim disciplinari de faltes greus, lleus i tot això?

- No, jo buscava el protocol d'absentisme, està estructurat, que està... Bueno, és que el projecte educatiu tenia el reglament intern, l'absentisme, però són parts separades. El tenim en el mateix projecte però per separat. Però que hi ha unió entre una part i l'altre.

- Seria possible que me'n fessis una còpia o m'expliquessis una mica més com va això de faltes greus, faltes lleus?

- És que ara només està tipificat en aquestes: en conductes contràries a les normes de convivència, i les faltes. Les faltes ja són greus i molt greus.

- Aquestes són lleus, falta injustificada, impuntualitat, actes d'incorrecció o desconsideració dels altres membres, actes injustificades que alteren la convivència normal de l'activitat de centre, actes d'indisciplina, lliures ofenses, deteriorament de les dependències i qualsevol incorrecció que alteri el normal desenvolupament de l'activitat. Això és lleu. Seria més o menys entre lleu i part de greu. A veure, no molt greu, però a començaria a ser-ho. I aquestes ja són les greus i molt greus, que ja son actes greus d'indisciplina, agressió física, amenaces, suplantació de personalitat maltractament greu causat intencionadament d'objectes o pertinències, faltes injustificades que alterin greument el reglament i l'activitat del centre, i després les reiterades. Actuacions perjudicials per la salut...Que ja són les faltes que aquí, quan s'arriba ja...es procedeix a la obertura d'expedient.

- Una d'elles, qualsevol d'elles?

- No, a veure, es mira o es reflexiona i es mira quin ha pogut ser el motiu. La tutora parla amb el professor afectat, que per regla general és el que ho escriu, i estudia el què ha passat, analitza la qüestió, parla amb el noi per veure quina és la seva versió, i llavors es mira si té o no té més parts i tot això. I llavors, si és un en particular, clar, si és molt greu sí, si hi ha hagut per exemple una amenaça o agressió, ja directament a expedient. La cautelar de cinc dies per part del director.

- Cinc dies què vol dir?

- Ha d'estar cinc dies a casa seva, els professors poden o no, ja és una qüestió de demanar feina Després torna cinc dies i a parir d'aquests cinc dies comença l'apertura d'expedient, que s'inicia amb un instructor. Aquest instructor parla amb la família, parla amb els professors, parla amb el tutor, fa un resum i després envia la seva resolució al Consell Escolar. I el Consell Escolar és el que determinarà la sanció.

- I la sanció des de què a què pot anar?

- Home, d'acord amb els drets i deures del centre, des d'una inhabilitació de menys de quinze dies fins a una inhabilitació total.

- Una expulsió?

- Sí, una expulsió. Llavors, si hi ha inhabilitació total, s'ha de portar a Ensenyament, a Inspecció, que és el que ho porta, Inspecció mira el cas (se suposa, això ja depèn de molt), parla amb la família, i llavors busca una solució perquè no estigui des- escolaritzat.

- Hi ha alguna persona encarregada de l'assistència? Com ho feu, això?

- A veure, els tutors són els que controlen l'assistència, això vol dir que es passa llista. Es mira assignatura per assignatura i llavors la tutora al cap de la setmana mira les faltes. I llavors, si hi ha hagut algun problema de reiteració o qüestió... Per exemple, aquesta nena, Sandra Estor no ha

vingut, no? I llavors què passa? Es truca a la família a veure què ha passat. Si li diuen "mira, és que està malalt", ella s'apunta el motiu a la fitxa que té. Llavors, si algun professor demana què passa amb la Sandra, "mira, que està malalta i no vindrà fins..." Llavors, si per exemple hi ha un problema que resulta que no pot veure aquesta família pel que sigui... pel que sigui, perquè no té telèfon...doncs telegrama. Que no hi ha resposta del telegrama? Llavors ja fa el que és el full de derivació cap a educadors de barri.

- El protocol que teniu del que em parlaves és vostre, no és un protocol per zona?

- No, és nostre i marca...

- I fa molt que el teniu aquest protocol?

- Doncs mira, el protocol va començar des de que va començar l'ESO. Diguem que el primer any va ser experimental, el segon ja va ser el de concentració i el tercer va ser el definitiu. Aquest any és quan ha començat definitivament. De forma experimental hem fet, hem mirat, hem observat... I de forma ja més concisa he mirat a l'any següent quins problemes tenim que no estaven molt contemplats. I llavors ja definitivament s'ha fet el protocol que està al projecte educatiu.

- D'aquest protocol me'n podreu fer una còpia?

- Sí. Bé, si trobem la clau i tot això sí.

- Val. Per tant la tutora a cada assignatura agafa i passa llista?

- No. A veure, cada professor passa llista, i hi ha un encarregat del full d'assistència.

- Qui és?

- El delegat de curs.

- Que de fet és qui passa llista, diguem-ne?

- No, més que res són els professors, i després el delegat agafa la llista si se'n van de classe en classe.

- Val. El delegat la transporta.

- Això mateix. I llavors, quan acaba el dia, aquesta full baixa aquí, a Consergeria, i es queda aquí fins al dia següent. I el dia següent, a primera hora, ja l'agafa el delegat. El puja a classe i està fins a la tarda a última hora. I llavors a última hora l'agafa i el deixa aquí baix. I així contínuament. Arriba el divendres, a última hora del matí, a les 13:30, que és quan acaben, i a partir d'aquí què es fa? El tutor agafa el llistat o el mateix divendres o el dilluns i mira les faltes. Això per una part. Per una altra part, hi ha Compensatòria, que té fotocòpia del que és fruit de tot el mes i llavors fa un buidat mensual, i després que ell buidi tot això, a la Comissió Social, quan ens reunim tots, doncs dona les dades

- Que us reuniu una vegada a la setmana?

- No, una vegada al mes, que sol ser els dimecres. I en aquesta el de Compensatòria juntament amb la coordinadora d'ESO i la psicoterapeuta, fan unes reflexions de veure que aquest nano què ha passat, que què pot ser... I després, els tutors han fet una derivació ja en cas de nanos que no vénen, per quin motiu i tot això.

La Comissió Social està composta pel professor de Compensatòria, la psicoterapeuta, el coordinador d'ESO...

- Jo com a coordinador pedagògic i educadors de barri.

- Que són dos?

- Sí. Perquè tenim el del Besòs i el de La Mina, Sant Adrià.

- I en aquesta comissió que feu? repàs dels casos?

- Sí, dels casos, i fruit de la derivació, al mes següent porten la resolució per part dels educadors de barri dels Serveis Socials, a veure què ha passat. A vegades fins i tot vénen a parlar directament al tutor o a qui sigui el mateix educador de barri. Llavors a partir d'aquí ja busquem la solució a l'absentisme.

- Però la reunió del tutor amb l'educador de barri no és dins de la Comissió Social, sinó que un altre dia...?

- És fora, això mateix.

- I des de quan fa que funciona?

- La comissió funciona des de fa tres anys. Al principi li vam dir Comissió de l'Absentisme. Era d'absentisme perquè érem els dos educadors de barri, jo i els tutors. Llavors després vam fer que clar, ja érem molta gent i començàvem a discrepar i tot això, llavors vam quedar, vam dir que faríem que per part del que és el centre, mirar les necessitats escolars, les necessitats educatives, la coordinadora d'ESO i el coordinador pedagògic. Per part dels Serveis Socials vindran els educadors, i el segon any es fa afegir Compensatòria.

- Que abans no n'hi havia?

- Abans no hi havia Compensatòria a secundària. Van començar Compensatòria, però el primer any va ser experimental, que deien que no sabien si continuar i tal, i a partir del segon ja es va quedar fixat.

- És la mateix persona des de fa dos anys?

- No, cada any hem tingut una persona. El d'aquest any ve del Vallès, i està acostumat a una forma de treball diferent a la de Barcelona ciutat. Llavors clar, s'ha d'acostumar, i bé... A veure s'ha acostumat ràpidament, però la seva idea i la seva situació que tenia al Vallès és diferent a l'entorn i a les circumstàncies que tenim aquí. I clar, la manera de treballar també era diferent, perquè ell entrava a les classes, i aquí no entra a les classes, sinó que funciona amb la professora psicoterapeuta, i treballa més l'absentisme, el buidatge i tot això.

- Sempre havia pensat que el professor de Compensatòria treballava més amb l'alumnat.

- Nosaltres vam proposar a Compensatòria que treballessin l'analfabetisme, i van dir que no, que ells no treballaven això, que ells tenien un programa d'actuació, d'assessorament i tot això. Llavors clar, a partir d'aquí...Aquí intervenció directa no es fa. El que es fa és, per exemple, si necessites una informació determinada d'una escola de primària, ell pot anar-hi, buscar-la i portar-te-la.

- Com valoreu l'eficàcia, el funcionament i les virtualitats d'aquesta Comissió Social?

- Nosaltres de moment positivament, perquè hem recuperat persones que crèiem que no vindrien. Llavors clar, un o dos casos no són significatius, però al llarg de tres anys hem vist que sí, que a vegades funciona bé i que hi ha una actuació ràpida. I altres vegades veiem a realitat, que és que es queda trencat i d'aquí no passa. Per què? Perquè ni Ajuntament ni Generalitat volen res més. A veure, no volen res més, que no actuen més. I a partir d'aquí es queda trencat tot.

- Aquest buidat al mes que fa el de Compensatòria del registre de l'absentisme, us permet tenir algun tipus de registre general, per exemple al llarg del curs?

- Al final de curs fa un llistat general de tot l'any.

- Manual?

- Sí.

- I quan fa que teniu aquest registre, dos anys?

- Va començar l'any passat. Perquè al primer any no teníem molt clar si s'hauria de fer el buidat del total, i llavors no ho vam fer.

- I com valoreu el tenir un registre?

- A veure, per l'autoreflexió sí, perquè a partir d'aquí comencem a veure les circumstàncies i la problemàtica, però tenir unes xifres... Són molt fredes. Si aquestes xifres es relacionen amb persones ja és un altre cas, que és el sentit, per exemple, de les tutories. Les tutories sí que serveixen i tal, però de cara a nosaltres unes xifres només porten el dir "mira, escolta, aquest any hem baixat d'absentisme." És un buidat, és una estadística, res més. I clar, com a estadística és freda.

- Des de que fa tres anys es va implantar la Reforma, quina percepció tens de com ha anat variant el tema de l'absentisme? Perquè vosaltres éreu un centre d'FP...

- Mira, som un centre d'atenció preferent. Bé, aquest any.

- Només aquest any?

- Sí, abans no ho érem, i teníem la mateixa problemàtica i el mateix alumnat. Només aquest any. I llavors què passa? La variació que hem vist és... A

veure, al començament de la Reforma, malament. Després, amb l'adaptació de la Reforma al centre i tot això, de forma viable i positiva. Ara, de moment no es pot dir que sigui una valoració general positiva. Perquè clar, no està implantada del tot, no sabem si després, a quart, resulta que els nanos canviaran. Sí que s'ha notat, per exemple, que un nano de dos anys que comença a primer d'ESO i després està a tercer, hi ha un canvi total.

- A positiu o a negatiu?

- A positiu. Per exemple, no ho sé, ara també hi ha els d'ESO, i portem aquí una hora i mitja, i no se sent soroll i tot això. És que és això. El primer any, per exemple, aquí sí que hi hauria una mica de soroll, eh? És això, és el canvi, sí que es nota. I cada any es nota una millora en quan a l'actitud. Però l'absentisme continua, perquè hi ha un absentisme que es pot dir que més que crònic és intermitent. Que és recuperable? Sí, però poc a poc i amb sensibilització per part de la família. Sinó continuarà. Jo crec que l'absentisme és una qüestió que continuarà, perquè més que res és en diverses ètnies. Depèn de les ètnies, perquè clar, la consideració de l'escola quina és? És una utilitat, o buscar un títol, o una sortida. I no és una necessitat, llavors aquí està el problema, la concepció, la idea d'escola.

- Em deies que teniu un percentatge elevat de famílies gitanes?.

- Sí.

- I la resta són paios?

- Sí bé, paios i marroquins. Marroquins, no magrebins.

- I quin percentatge teniu, de marroquins?

- Molt poquet, un 3% o una cosa semblant, però a veure, són gent més adaptable. No tenen absentisme, és diferent perquè busquen una integració total. Els altres busquen una integració però no se saben adaptar als costums.

- Ja. L'absentisme de paios també es dona?

- Sí, a vegades sí, però ja molt puntual.

- Circumscriuries l'absentisme al col·lectiu gitano?

- Del tot no. Perquè a veure, l'absentisme del col·lectiu gitano és més que res de circumstàncies ètniques. L'absentisme del col·lectiu dels paios no és de circumstàncies, sinó que és un absentisme provocat per un mateix.

- De l'adolescent?.

- Això mateix. I llavors què passa? Que l'absentista, pel que sigui, té un cert rebuig a l'escola, i llavors què passa? Que això el mou a fer aquest absentisme. Que és més de campanes. Ara no vinc, aquest dia resulta que vinc fins a la porta i després me'n torno i me'n vaig al costat amb els amics aquí al costat.

- Això ho fan tan els nois com les noies?

- No. Més nois que noies, en aquest cas.
- Sí? Les noies són més disciplinades, en aquest sentit?
- Sí. En aquest cas vénen més les noies que els nois, i els nois, a veure... Els nois són ja uns nois conflictius. Aquests nois que no vénen, que són absentistes...són de rebuig escolar. Són nens de rebuig escolar, i malgrat que, per exemple, hem posat una persona de reforç, una altra persona de reforç... Perquè fem reforços diferents, a part de les necessitats educatives. I llavors què passa? Que aquests nanos que van malament en matemàtiques, surten amb una professora que dóna uns nivells de matemàtiques bàsics, perquè comencin. Però que no són nanos que necessitin una educació especial. Llavors procurem, amb el contingent de professorat que tenim, que hi hagi més hores de reforç. Surten, a vegades, dues o tres hores a la setmana més les tres hores d'educació especial.
- Quantes línies teniu?
- Tenim una línia de primer d'ESO, dues línies de segon, i dues línies de tercer. L'any que ve no tindrem primer...
- No tindreu primer d'ESO?
- No, hem tingut una mala preinscripció, i han esborrat el primer d'ESO d'aquí. Només tindrem segon, tercer i quart.
- I de cicles formatius què teniu, una línia?
- De cicles formatius tenim, aquest any, una línia de grau mitjà d'electricitat, una línia de grau mitjà d'administratiu. L'any que ve tindrem el mateix més una línia més de grau mitjà d'administratiu i un de superior d'administratiu.
- Dos línies, i de grau superior una línia d'administratiu?.
- Sí. Aquest d'electricitat és de dos anys, i aquest és d'un any.
- L'administratiu és un curs?
- Sí. I després a part tenim el Batxillerat, que és una línia.
- Hi ha algun tipus d'agrupació?
- Els crèdits variables.
- I després, en les mates, i potser en alguna altra àrea instrumental, hi ha aquest reforç que em comentaves?
- Sí, les mates, la llengua catalana i el castellà són les àrees instrumentals en les que hi tenim reforç. Que procurem tenir reforç.
-
- I aquí què hi hauria, un desdoblament del grup en tres?
- No, depèn. Del que es fa és que del mateix grup, es treuen aquells alumnes que el professor de la matèria o del crèdit diu que està més fluixets i que

necessita un reforçament de la matèria més fort i tot això. Llavors aquests surten amb el professor de reforç, amb exercicis portats pel professor de la matèria. És per això.

- I el reforç com funciona, un a un?

- No, en grupet de tres, quatre, sis com a molt.

- Es un grupet de curs, de cicle?

- No, és un grupet de curs, per exemple, de segon A en surten tres, i de segon B en surten quatre.

- Quina oferta feu de crèdits variables?

- Fem a veure... Per exemple, els nostres crèdits variables, a primer són orientats més que res a reforçar les instrumentals. A segon ja comencen instrumentals i idioma, i a tercer, com que ja és obligatori que han de els fer crèdits variables socials, d'ampliació de matemàtiques i de ciències naturals i tot això, director tècnic i coses semblants, llavors ja els fem d'ampliació. Però sobretot a primer són crèdits variables en el sentit d'ampliació dels coneixements de les instrumentals. Es dóna prioritat a això.

- Passem a una altra qüestió: pel que fa a les estratègies internes de prevenció i de resposta a l'absentisme, em pots explicar breument com es produeix l'acollida dels nanos quan comencen primer d'ESO? I alhora em podries explicar... l'escola es nodreix de nanos d'on?

- De l'Eduard Marquina, del Concepció Arenal, del Ruyra i del Prim. Nosaltres en particular en tenim més del Marquina i del Concepció Arenal, perquè són els que estan a prop. L'Arenal està justament aquí mateix, a 200 metres cap allà, i el Marquina dos carrers més cap allà. Prioritàriament són els dos adscrits, i després ja provenen de centres que no són adscrits però que són de La Mina.

- En teniu molts, de nanos de La Mina?

- Aquest any en tenim uns quants, per norma general sempre en tenim varis. Nosaltres tenim des d'alumnat de La Mina que ha acabat el cinquè, posse'm de la Formació professional antiga i que ara estan treballant normal, i tenim nanos que han sigut conflictius a l'escola i també a secundària. Però no és una regla general, no. Des del nostre punt de vista, eh? Una altra cosa és que en particular sigui, per exemple, que sempre es diu "no, és que La Mina, és que tal i qual..." No, perquè per regla general la gent que ve de La Mina són la gent que no vol estar dintre de La Mina. Llavors pot ser un cas que sí, que sigui que ha sortit del centre de La Mina i ve aquí, després va allà... va rotant any per any.

- Quin tipus d'acollida feu a primer d'ESO?

- El que fem a primer d'ESO és: abans de començar el curs fem una reunió amb els pares, on parlem de què farem, què faran els nanos, una presentació de la Reforma i després el que realment faran aquí. Presentació del tutor, que per norma general ja se sap qui és, i abans de tot això nosaltres ja hem rebut informació de les escoles de primària.

- Dels nanos que han fet la preinscripció?

- I que ja estan matriculats.

- Ah, matriculats i tot?

- Sí, perquè això sol ser ja al Setembre. Llavors què passa? S'ha reunit l'equip docent i hem parlat una mica: a veure, aquest nen, que resulta que l'escola tal té aquestes característiques, necessitarà això, això i això. Però clar, dependrà una mica de la circumstància o del cas i llavors, partint d'aquesta informació, ja fem una distribució, perquè aquest any tenim una línia. El primer any, que teníem tres línies, vam fer una distribució per igualar els grups, no fer aquí molts nanos, aquí... No, sinó fer una distribució de tres, tres, tres, tres dolents, tres bons, i tres amb necessitats educatives a cada grup. Llavors fem un grup, tots agrupats, i després fèiem l'estudi de cada alumne. Això ja abans de començar.

- La informació que us envien és escrita?

- Sí, tot escrit. Algun informe, i fins i tot a vegades la programació que han fet al llarg de quart, cinquè i sisè.

- I en aquest informe, a part de la informació acadèmica hi ha algun altre tipus d'informació?

- Sí, bé, hi ha informació dels àmbits i circumstàncies o incidències. Llavors, si són absentistes, a vegades posen absentisme crònic, o absentisme familiar... i més o menys ja hi ha una orientació mínima. A partir d'aquí nosaltres el que fem és que la tutora, el dia de la reunió amb pares, fa una presentació del que vol fer amb el curs, quins objectius té i tot això. A part de si hi són, perquè a vegades el problema també és l'assistència dels pares. I aquí què passa? Que es fa sempre allò de "bueno, y usted que horas tiene, qué dia quiere venir, o qué dia puedo venir a hablar, o cómo puedo contactar..." Llavors la tutora o el tutor et dóna el telèfon, el dia que tindrà de tutoria, i a partir d'aquí ja comencem la relació amb la família. El primer dia que el nano ve aquí es fa una prova de nivell: una de matemàtiques, una de llengua catalana i una de llengua castellana. I partint d'aquesta prova ja comencem més o menys a fer una adaptació del currículum de cada alumne.

- Què feu amb les famílies que no vénen?

- Les famílies que no vénen... intentem prendre contacte amb elles telefònicament o amb un telegrama, i sinó, fem un resum de la reunió i ho enviem per carta. A partir d'aquí la resposta ja depèn de la família.

- La intervenció la feu directament sobre l'absentisme o perquè hi ha altres problemàtiques lligades que requereixen una intervenció?

- Això depèn dels casos, perquè per exemple, si hi ha un nano que a més a més de l'absentisme, una vegada se n'ha recuperat resulta que és un nano conflictiu, llavors hi intervé la part del reglament de règim intern. És una barreja de tot i s'analitza tot el que fa el nano, per què, perquè l'absentisme, les conseqüències d'aquest absentisme, la reincorporació, com aquesta reincorporació no ha arribat a "cuajar" del tot, i llavors es busca, d'alguna manera, la circumstància o solució. Però per regla general el que

fem globalment és l'absentisme, i després, si hi ha altres circumstàncies, intentem analitzar i mirar globalment.

- I si es produeix la situació d'absentisme i alhora de conflicte?

- Absentisme i conflicte és difícil, perquè si no hi és no hi ha conflicte.

- Ja, però vull dir nanos que per exemple, de manera intermitent siguin absentistes, que facin campana, i que quan vinguin també creïn conflicte.

- Aquí hi intervenen, per un costat la tutoria, l'acció tutorial, i per un altre l'acció de prefectura d'estudis diguem que com a restablidor de l'ordre. I llavors, tutoria i prefectura d'estudis es posen en contacte amb la família per veure la possible solució. Bé, buscar la possible solució i buscar un possible canvi de comportament abans de fer el procés d'arribar a l'expedient o una cosa semblant. Aquí aquest any només hem tingut dos expedients, cosa que és satisfactòria. Bé, nosaltres per norma general no teníem expedients, i ara aquest any. L'any passat no hi va haver... sí, n'hi va haver un, i l'any anterior un altre.

- I són casos de?.

- Mira, són casos de nois que... un noi en particular que ja venia dictaminat per l'EAP i tot això, però va començar a mossegar als alumnes. Després escopia, i contínuament dient fill de puta... A la seva mare, que va venir i vam parlar amb ella: "tu eres una puta", i bé, tot això. I llavors és clar, el professor deia que si ell entra a la classe, la classe ja s'ha acabat. Llavors i vam fer una adaptació, a aquest nano li fèiem classes a part. L'EAP intentava parlar amb ell...Aquest nen tenia un conflicte, un problema psíquic. Bé, la psiquiatre que el portava no li volia donar medicament perquè deia que era un nano molt jove i tot això. Eren unes circumstàncies molt especials, i llavors és clar, al final el professor va dir que no no... És que nosaltres ja no podem, perquè un dia el nano salta la finestra i no sabem què farà, no? I llavors vam portar la cosa amb la mare, però el nano un dia va agredir a dos nanos, va fer sang, va agredir a un professor, el va mossegar, després va escopir a altres professores... Que al final ell mateix va crear la circumstància de l'expedient. I clar, es va desenvolupar l'expedient, l'EAP va fer també un informe dins de l'expedient dient que aquest nano no és d'un centre normal, encara que a la família li deu semblar normal. A partir d'aquí va estar a Inspecció i no sabem.

- I un altre que va tenir problemes d'agressions i amenaces a alumnes, que també era molt conflictiu. Aleshores es va fer l'expedient, i aquest ja va ser expedient, no va ser una circumstància en particular, sinó que van ser una sèrie de circumstàncies d'un trimestre... Per regla general els expedients comencen a partir del segon trimestre, no a partir del primer. En el primer cas va ser abans d'acabar el primer trimestre, però és que clar, era un nano...que nosaltres sapiguem tenia un entorn familiar normalitzat, però, a veure, que nosaltres sapiguem. Després la realitat no se sap, perquè clar, a parlar només venia la mare, el pare va venir dues vegades perquè es va dir en carta que el pare s'hauria de presentar, que és obligatori... Depèn de les circumstàncies, però clar, són circumstàncies que són diferents, això va ser un cas molt particular. I el del primer any, que va ser un nano que va agafar del coll a una professora per no sé què de música i llavors el nano va sortir que volia pegar el que sigui. Era un nano que estava descontrolat i la

família no volia acceptar les circumstàncies, que aquest nano necessitava una atenció. Aleshores clar, vam parlar amb la família, i l'EAP també... Sempre intentem que l'EAP miri les circumstàncies, si hi ha una problemàtica, i que busqui una solució psiquiàtrica o el que sigui.

- Aquests casos els teniu dictaminats per l'EAP?

- Bé, l'últim cas sí. Aquest cas sí que venia amb dictàmen de psiquiatre i problemes d'EAP, no de l'entorn familiar sinó problemes ja des de naixement. Però el primer no, venia un alumne normal que teòricament no havia tingut problemes a la primària, i que aquí sí que va començar a tenir problemes molt greus. D'això ja et dic, fa tres anys.

- Quan es dóna el procés de retorn em comentaves que intenteu negociar amb la família que hi hagi un compromís...

- Home, que hi hagi un compromís d'assistència, i que aquest compromís no sigui només d'assistència sinó de resposta a l'educació i al coneixement. I després, un comportament per part d'ell mateix, del propi alumne.

- La mediació sempre és família-alumne?

- Sol ser tutora com a representant del centre, i si la tutora diu "escolta mira, que aquesta família em sembla que és millor que estigui al despatx de direcció" pel que sigui, per si hi ha algun problema o una circumstància tal. Llavors, tutor representant de l'equip directiu, i família.

- Però vull dir que no és mai directament amb l'alumne, és mitjançant la família?

- No, depèn de si és un cas que es soluciona directament aquí perquè és un cas que no correspon a la família, o no és molt greu...- si és una campana o una sèrie de circumstàncies de campana es parla directament amb l'alumne. Per norma general, si és menor d'edat (l'ESO és menor d'edat) es parla amb ell i després es parla amb la família. Perquè el que nosaltres busquem és que la família sigui responsable no dels actes sinó de les circumstàncies que envolten aquests actes. El que intentem és no només que la família estigui informada, sinó que a més formi part de les circumstàncies i que se'n responsabilitzin. Que és el problema que tenim a vegades perquè clar, el que et comentava, que el pare "que sí, que sí", i després al cap d'una setmana ni pare ni mare, i el noi va venint, i llavors vas veient que la família té part del problema. I per tant nosaltres el que intentem sempre és que la família sigui el punt d'atenció i el punt de referència de l'alumne.

- L'acollida de l'alumne a l'aula com es fa? Com recupera el temps perdut?

- Es fa a través de classes amb educació especial, i després amb reforç, a part de les classes normals. Reincorporació a les classes normals, recuperació reforç.

- Alguna mesura de prevenció?

- Nosaltres mira, de prevenció de l'absentisme o per evitar l'absentisme inicial, a les nou del matí el conserge va a les classes i ell mateix agafa la llista que ha passat el professor i mira els alumnes que han faltat.

Llavors, a les nou del matí, ~~le~~, a les 9:20 o a les 9:30, truca a les famílies a veure què passa amb aquest noi.

- Sí? Al marge que el tutor cada setmana...?

- Això mateix. Mira, aquest llistat, veus? Llavors què fa? El conserge truca i diu "escolta, perquè no ha vingut ara a les nou?", ho apunta i ho passa directament al tutor. Sempre que hi ha algun problema a les nou ja ha sabem, sempre. Sabem si és justificat o no és justificat. Si ve a les deu, llavors la tutora ja sap que aquest noi, que resulta que se l'ha trucat, ha faltat injustificadament.

- I per tant engaxeu al nano "in fraganti?"

- És que a vegades els pares han vingut aquí... L'any passat un pare va venir aquí a les deu perquè nosaltres l'havíem trucat a les nou, i va dir "com, que la meva noia no està aquí?", "no, no hi és, encara no ha vingut", "que no ha vingut? Però si jo l'he deixat que ha sortit a les nou menys quart d'aquí..." Se'n va i justament agafa a la noia i a quatre amigues, i la va portar aquí: "a partir de ahora sí que vendrà", i se'n va anar. Clar, això els nanos ho saben, que nosaltres a partir de les nou truquem.

- Des de quan ho feu això?

- Des de que va començar la Reforma. Perquè nosaltres ja ho fèiem al primer grau de la Formació Professional, sobretot a primer. I llavors aquí ja se sabia que a les nou del matí... A veure, si hi ha el problema que el conseller no hi és o té feina, aquell dia sol passar que no truca, però per regla general truca tots els dies. I llavors els pares han vist això com una cosa definitiva i bé, circumstàncies.

- I us funciona, és una mesura dissuassòria?

- Això mateix, i ells mateixos ja ... bé, és que ho comproven quan es truca. Llavors què passa? Que algunes vegades quan fan la matriculació o la preinscripció, escriuen números que no són correctes, i aleshores nosaltres ens posem en contacte amb la família i preguntem el número de telèfon que té, per veure aquest número, com s'ha de contactar.

- Verifiqueu els números telefònics?

- Sí, clar. Perquè hem tingut algun cas que.., quan ens donen un número que no és correcte verifiquem a través de l'adreça. L'adreça se suposa que sí que és correcte, i aleshores el que fem és enviar un telegrama, parlar amb la família i dir "escolti, aquest telèfon...", "no, és que aquest telèfon és de la meva sogra però ja no hi és, nosaltres no tenim telèfon, però pot trucar aquí. Al principi és feina, però després ja està per tot el curs. A veure, és una manera de controlar... que es vegin controlats des d'un començament. Després, alhora del pati no surten d'aquí, surten molt més els grans de Batxillerat i les persones...

- Els Cicles Formatius?.

- No, els dels Cicles Formatius vénen a la tarda. Només Batxillerat i segon curs de Formació Professional. Surten i estan al pati. Després només vénen tres tardes, de les 3:30 a les 5:30.

- Per tant, aquest any dius que d'expedient n'hi ha un. I de conflictes?
- De conflictes de moment no més dels normals. Com un alumne que té un enfrontament o un problema amb un professor de paraula o el que sigui, pel que sigui i ja està.
- Parla'm una mica de la relació amb els serveis exteriors. Com a mesura de prevenció hi ha alguna relació amb l'educador de carrer, o potser amb la Guàrdia Urbana?
- Nosaltres amb l'educador de carrer sobretot. És el que tenim a la comissió, i a part de la comissió parlem, l'educador sempre està en contínua comunicació amb la prefectura d'estudis o amb el tutor.
- La prefectura d'estudis és com si fos un cap d'estudis?
- Sí, exacte. L'únic que tenim cap d'estudis del matí i cap d'estudis de la tarda.
- Un cap d'estudis per l'ESO...
- No, és que és un cap d'estudis que hi és durant tot el matí i un cap d'estudis que hi és durant tota la tarda.
- I cada cap d'estudis fa ESO, Cicles Formatius i Batxillerat?
- El del matí només ESO, Batxillerat i segon curs de Formació Professional, i el de la tarda té alguns dies ESO, Cicles Formatius, i segon grau de Formació Professional. És que al ser de Formació Professional nosaltres obrim a les vuit del matí i tanquem a les deu de la nit. I llavors, dins d'aquest horari tenim dos caps d'estudi, que per regla general tenen les seves hores. I quan no hi són ells hi sóc jo com a coordinador.
- Tu ets coordinador de tot? Cicles Formatius, FP.?
- Sí, però més centrat a l'ESO. Perquè jo vaig començar abans de tenir els Cicles Formatius, i vaig ser el coordinador del que és l'ESO i l'estructuració. Els Cicles Formatius ja van ser més una qüestió de prefectura i meva, o sigui, una coordinació entre els dos. Però la circumstància d'estructuració i tot això la porta més prefectura, jo porto més la filosofia del Cicle Formatiu.
- I amb la Guàrdia Urbana hi ha algun tipus de relació?
- Bé, nosaltres si tenim algun tipus de problema de nanos 0 d'ordre per exemple al carrer, si el carrer esta malament, i llavors truquem directament a la Guàrdia Urbana.
- Nosaltres només tenim la reacció de la Guàrdia Urbana quan és qüestió d'ordre extrema. Per exemple, un grup de nens que no són del centre, fan na baralla o el que sigui, nosaltres Guàrdia Urbana i res més. O si hi ha un alumne que surt, per exemple, perquè l'estan pegat, o busca un conflicte d'incidència, llavors Guàrdia Urbana. La relació que tenim amb la Guàrdia Urbana és una relació de zona. Llavors, a nivell de zona sí que hi ha una relació perquè hi ha... Bé, aquest any en particular l'Ajuntament del

districte va fer una reunió amb els directors per veure la conflictivitat que hi ha a la zona i fer un estudi...

- Amb els directors dels IES, de secundària?

- Sí. Vam fer una reunió, i aleshores allí hi van posar les coses tan Serveis Socials com Guàrdia Urbana com el Regidor i els directors.

- Per què?

- Perquè hi havia un canvi, es va notar sobretot als exteriors dels centres. això es notava sobretot a la part d'amunt, i es deia que era molt estrany, que fins ara no passava i que es necessitava un suport de la Guàrdia Urbana.

- Però què hi havia, concentració de bandes?

- Bandes, o skins que venien amb els gossos i tot això I llavors es va demanar, la Guàrdia Urbana va fer un estudi, es va arribar a unes conclusions, i a partir d'aquí ja està. Però sempre que hi ha hagut una actuació en alguna circumstància ha estat ja per qüestions particulars, no qüestions de centre, que el centre demani a la Guàrdia Urbana que li busqui un alumne, no. Perquè nosaltres el que fem és el pas de l'educador de barri.

- Hem parlat del professor de Compensatòria, hem parlat de l'EAP, d'Inspecció... Com podries valorar el suport que ofereixen respecte a l'absentisme, i la seva suficiència o insuficiència?

- A veure, l'EAP intervé des del punt de vista pràctic, perquè sí que arriba a agafar nanos en particular, fa un estudi del nano, es posa en contacte amb la família i li dóna orientació, directament. I si hi ha alguna circumstància també es posa en contacte amb el centre. l'EAP treballa directament els dimecres aquí, ve un dia a la setmana, igual que Compensatòria. Però l'EAP és el que agafa directament els nanos i parla amb ells. De moment està treballant al màxim. És una persona...

a veure, una persona per aquest centre i altres centres, no per aquesta zona. Perquè a l'altre centre hi va un altre de l'EAP. Aquí som dos IES, el del Barri Besòs i nosaltres, doncs al Barri Besòs hi va una noia de l'EAP, i aquí ve un noi. És que cada any... Bé, aquest no, que ja porta dos anys, però cada any canviava.

- De moment fa un dia a la setmana, i a vegades, si cal que vingui algun dia, també ell mateix diu "escolta, que jo he de parlar amb aquesta família, doncs vindré dimarts", molt especialment, però sí que ho fa. Perquè ell porta més instituts, és això.

- I Inspecció, la intervenció que fa és en cas d'expedient acadèmic?, I en el cas d'absentisme?

- En el cas d'absentisme Inspecció fa... a final de curs nosaltres fem un llistat d'aquells alumnes que no venen i ho comuniquem, i a partir d'aquí ja no sabem el que fa Inspecció.

- Què són, els crònics?

- Sí, els crònics, o per exemple aquells que no s'han matriculat. Tenim aquí el llibre de matriculació de primària, llavors han d'estar a algun lloc i nosaltres no sabem on són. Aleshores hem d'anar a Inspecció.

- Primària us passa tots els llibres dels alumnes que fan pre-matrícula?

- I matriculació.

- La qüestió és que teniu llibres de matriculació de nanos que no apareixen?.

- Clar, aquells que són absentistes. I llavors, d'aquests llibres, es mira cada any si els alumnes estan actualitzats. I si l'alumne no ha vingut i tal, s'envia a Inspecció.

- I d'aquests nanos, quants llibres podeu arribar a enviar a Inspecció?

- Si arriba a un, i a vegades, eh? quasi tots vénen. D'una manera o altra però vénen.

- Hi ha una pregunta que, ja que hi estem posats, a veure si em pots ajudar. Dels nanos de primària dels centres que hem estat parlant, que no enviïn els seus nanos matriculats aquí... La pregunta seria si pot ser que hi hagi nanos que es perdin de primària a secundària?.

- Jo penso que no, perquè a veure, els nanos el que fan de primària a secundària és venir aquí, a l'institut, o sinó se'n van a la privada. Llavors què passa? Que a vegades, si se'n van a la privada, triguen un, dos o tres mesos en demanar el llibre.

- Sí?

- Clar, perquè a vegades què passa? que s'ha matriculat aquí i ho han fet tot, però després se'n van a la privada perquè resulta que pot, o pel que sigui se'n van allà i llavors la privada triga mesos en reclamar el llibre. Perquè és que el nano, teòricament, quan va a la privada, si s'ha matriculat aquí, ha de venir aquí a renunciar.

- I això us passa?

- No. A vegades ja et dic, un o dos i molt generalitzant.

- I de Compensatòria quina valoració en fas?

- De Compensatòria és una situació que nosaltres... A veure nosaltres ens serveix d'orientació, eh? I una orientació que és clar, fins ara no teníem del tot perquè era una forma de treballar particular de cara al tutor. És un suport de cara a la tutoria, això sí, perquè el tutor més o menys ja pot tenir una visió generalista, i fins i tot particular de l'alumne en quan a l'absentisme, i el tutor parla amb Compensatòria, això sí que també ho fa. Més que res és un suport a la tutoria o a l'acció tutorial. En quan a que dóna una visió més d'intervenció global, diguem-ne, de conjunt.

- I amb Inspecció hi ha la relació que un cop a final de curs, envieu una llista d'absentisme i?

- A veure, nosaltres amb l'inspector hi tenim una relació contínua: ve aquí a veure quants en tenim, circumstàncies, situació o prova inicial que hem fet... Mirar una miqueta el nivell que tenim, les circumstàncies problemàtiques que es solen tenir... I una reflexió, una orientació per part de l'inspector, i després al llarg del curs ve o no ve segons les circumstàncies. Llavors nosaltres per exemple, la comissió social d'aquest any en particular li hem dit si podria venir a final de curs perquè veiés una miqueta com funcionem. Ell ja sap de l'assistència, ha parlat amb membres de la Comissió Social a part individualment, i llavors l'hem convidat a l'última reunió de valoració. No sabem si vindrà, però una predisposició per part de l'inspector hi ha.

- I pel que fa al tema de l'absentisme Inspecció hi té algun paper a jugar, a part que feu arribar els informes...?

- De moment que jo sàpiga no. A veure, que jo sàpiga d'actuació. De realitat jo suposo que en alguna circumstància sí que n'arribarà a tenir.

- Parlem dels Serveis Locals: tenim la relació amb els educadors de carrer, i amb la DGAI em deies que una vegada hi vau tenir una relació en un cas en particular?

- Sí, un cas en particular que era un alumne que estava diguem que orientat per la DGAI, i el tutor que tenia encomanat venia aquí contínuament a parlar amb el cap d'estudis i amb el tutor. Però ja res més, de moment no hem tingut... Sí per exemple amb Benestar Social, la part d'ajudes a menors... Aquí hem tingut dos anys relació amb Benestar Social directament, tutelar de menors per dos nanos que eren germans i que tota la qüestió econòmica la portaven ells. Llavors demanaven la circumstància acadèmica dels nanos. I cada trimestre feia una reunió per veure com anaven els nanos, si responien o no responien, etc. Estaven subvencionats i els pares no tenien la tutela d'aquests nanos. Era la germana que tenia la tutela, però havia de demanar suport a Benestar Social.

- I amb l'EAIA?

- Amb l'EAIA que jo sàpiga en principi no hi hem tingut relació.

- I amb el CAPIP?

- Amb el CAPIP a partir de l'EAP sí.

- Quines demandes que estiguin directa o indirectament relacionades amb l'absentisme faríeu a l'administració educativa?

- A veure... una realitat concreta. És a dir actuacions directes i concretes, no actuacions orientatives com fins ara. Perquè clar, tens un nano, tens el problema, tens la circumstància, tens una arma que són els drets i deures de l'alumne i res més. A partir d'aquí el nano s'ha de treballar i ha de fer pel seu compte, no? Aleshores l'escola es queda una mica amb un "sabor amargo" Bueno, una miqueta amargo. Perquè què passa? Aquest nano marxarà a un altre centre, crearà el mateix problema, i llavors haurà d'anar a un altre centre... És a dir que farà una roda de centres, acabarà als setze anys i acabarà fent un fons de garantia social o a una casa d'oficis.

- Ja. Parles dels nanos d'expulsió?

- Parlo dels nanos que són absentistes i que creen problemes, però creen problemes perquè ells ja tenen un cert rebuig a l'escola. A veure, crea els problemes per fer-se veure ells mateixos

- I quin tipus de resposta es podria donar?

- És que a veure, quin tipus d'actuacions es podria fer? És una qüestió a nivell de societat i en particular a les famílies. Quina responsabilitat pot demanar l'administració a una família i fins a quin punt? Aquesta seria la circumstància, no? No és perquè no funcionin o no facin, sinó... què és el que es pot demanar? Perquè fins ara hi ha una actuació, hi ha unes circumstàncies, si no hi ha un expedient Inspecció no actua directament, pot actuar indirectament però clar, un inspector es veu en una situació de compromís, no? Perquè indirectament és una actuació en particular. Si hi ha un paper i hi ha unes circumstàncies sí que pot actuar perquè ha d'actuar. Llavors l'administració què fa? L'inspector li carrega tota la responsabilitat. A veure l'inspector la carrega cap a baix, el director cap a baix. Bé, el director no sé, perquè ja més no hi ha, i llavors el director què pot fer, cap a la família, i allà es queda? Hi ha una circumstància que es queda... Hi ha un buit o un forat que encara no està...em sembla que hi ha un buit d'intervenció, però clar, no sé si aquest buit està creat per la mateixa administració o és un buit que s'ha fet i que encara no s'ha omplert, no? Que encara no se sap qui és l'encarregat d'aquest buit.

- I tu com ho veus?

- Doncs mira, que s'ha de viure, i s'ha de viure el millor possible dintre d'uniques circumstàncies. El centre s'ha d'adaptar a les circumstàncies i aquestes el centre les ha de viure amb possibles solucions immediates. Perquè es clar, els nois absentistes el que volen són respostes immediates de l'escola. Llavors si aquests nois, per exemple, una solució que jo veuria a la llarga, no sé si pot ser la realitat: aquests nois, si realment un tipus d'estudi teòric o de conceptes, no és l'estudi normal, al revés...tornen a entrar i a sortit. Llavors s'hauria de fer un tipus d'estudi pràctic, partint de les necessitats de l'alumne. Però clar, és molt difícil...

- A tu et sembla que no es fa suficientment?

- No, perquè els crèdits variables... Jo suposo que són com remeis a mitges, i crear crèdits variables només per aquests alumnes tampoc. Què s'hauria de fer? Escoles pròpies només per aquests alumnes, de pràctiques només. Perquè hi ha alumnes que sí que podrien, però...

- Vosaltres no teniu UAC?

- No. L'any passat vam tenir UAC, i de cinc alumnes un es va integrar i quatre se'n van anar a un altre centre.

- I alumnes que hagueu derivat cap a unitats d'escolarització externes en teniu?

- No. En teníem dos però les famílies van dir que això de desplaçar-se a fora i tot això que no.

- I què van fer?

- Van entrar a la UAC. Clar, de la UAC dos hi van per la UE. I llavors què passava? Que els pares, quan es va dir que no se sabia res, l'any passat no es sabia dncara la situació, i els pares van dir "escolta, si jo no sé on va el meu fill..." i si va desplaçat de la zona i ha d'anar cap allà..., varen dire que no.

- Us heu plantejat algun programa de garantia social?

- Aquest any en particular n'hem demanat de quasi tot per l'any que ve. Ara...No sabeu si ho donaran, ni en quines circumstàncies si ho tenim.

- Tu com valores aquestes vies de l'escolarització?

- Jo... A veure, per mi són remeis que em sembla que no són fructífers.

- No?

- Em sembla que no. Per què? Perquè jo no sé, els alumnes que van a les UEE, si arriben al final o es perden. Jo la veritat no la sé, clar. M'agradaria saber-la, però per altre costat perquè si no hi ha una incorporació a un centre normal, encara que el centre sigui especial. Però la qüestió d'estructurar a un noi que està des- estructurat és molt difícil. S'ha de fer amb molta cura i a més amb molta preparació. Llavors, no sé si encara estan preparades aquestes UEC, que són particulars, privades i tot això. Perquè clar, m'explicaven que funcionen amb un reglament i unes circumstàncies que són molt estructurals: nanos que estan des- estructurats, que ja parteixen d'unes circumstàncies o d'un àmbit familiar desestructurat. És molt difícil incorporar-los. Ara, els programes de garantia social uff... Són de pas. Un any, i l'any que bé adéu. Perquè ha de fer uns mínims estudis, encara que sigui un dictat o contar o el que sigui. Són circumstàncies que no... a veure, ténen sortida, perquè és trobar un treball, però quin tipus de treball troben... No hi ha una titulació i tot això l'únic que fa... Per mi és una pèrdua de temps.

- Vosaltres encara no teniu quart i per tant derivació cap a PGS i això no heu tingut ocasió de fer-ne, no?

- No. L'any que ve sí que ho tindrem.

- Alguna qüestió a afegir?

- És que fins que no es sàpiga omplir aquest buit... No se sabrà com funciona...

- Qui l'ha d'omplir aquest buit?

- Aquesta era la meva pregunta. Qui hi ha d'estarr i qui és el responsable d'aquest buit? Clar, qui serà el responsable? El centre ja funciona com a tal, Inspecció funciona al seu nivell... Entre el centre, Inspecció i l'administració hi ha un buit que és on a vegades es troba el nano. I al nano clar, algú l'ha de dirigir o li ha de dir "escolta, tu has de fer això, això i això."

- Els educadors socials en part omplen aquest buit?

- Bé, fan el que poden. Però per exemple jo, parlant amb l'educadora de barri d'aquí... Només una noia per tot aquest sector que hi ha una problemàtica... No dóna a l'abast. Llavors què passa? Que o hi ha una sensibilització per part de les institucions de fer més reforç en les zones més conflictives, o arribarem sempre a ser remeis.

- Quins requisits et sembla que són ineludibles per garantir l'escolarització dels infants?

- Atenció, motivació, i sobretot sensibilització familiar. Jo crec que el primer requisit és la família. I que la família sigui la responsable i la primera en buscar això, el que és l'escola.

- Vosaltres que ja heu tingut la franja de 14-16, assumir l'ESO què us ha suposat?

- Un canvi de circumstància acadèmica en el sentit del currículum. Perquè 14-16 anys són nens moguts i nens amb problemes, però tenen una mica de responsabilitat. Als 12 són gent molt moguda i amb circumstàncies molt particulars i especials. Llavors has de saber mirar molt bé el que fas, el que dius, com dius, a qui va dirigit en aquell moment...

- Són més nens, més nenes, més petits?

- Sí, són més nens però amb afany de ser ja més grans, perquè j estan a l'institut.

- Però això és una cosa que també abans us passava, no?

- No, però diferent. A veure, venien aquí, eren els petits, perquè hi havia els grans de divuit i vint i tot això, i aleshores eren els petits. Clar, què ha passat? Que els de dotze vénen però vénen amb una circumstància de dir "jo ja sóc de l'institut." A veure, nosaltres no hem tingut problema d'enfrontaments, però els professors el que sí que hem vist... una miqueta adaptar-se a la forma. És diferent fer una forma de classe no tant teòrica sinó més pràctica, han de ser conceptes molt breus i molt concisos... Tot això fa un canvi, encara que portis un manual de text, encara que continuïn les classes amb manual i tot això, s'ha de formular una circumstància molt particular per aquests nanos.

- Be, la següent qüestió és que a partir d'aquesta tipologia estreta d'un estudi sobre èxit i fracàs escolar a Catalunya m'agradaria que m'expliqueu quina tipologia d'alumnes teniu des del punt de vista del rendiment. Bé, és una barreja entre rendiment, actitud... Es tractaria que sobre els cent alumnes aproximadament ens distribuïssis l'alumnat d'ESO.

- Ara en aquest moment, alumnes aplicats amb moderació, o sigui que són capaços però una miqueta mandrosos, ...Uns 60 aproximadament. De virtuosos un 2 o un 3%.

- Parlem de l'ESO, eh?

- Sí, només de l'ESO. De desconeguts un 2 o 3 %, són uns sis o set que hi ha.

- Serien els absentistes?.
- Sí, absentistes total.
- Però són absentistes que vosaltres coneixeu o que no coneixeu?
- Els coneixem. A veure, en tenim informació...sabem qui són, on viuen, i hem parlat en un moment determinat. Perquè nosaltres això de dir és que aquest noi és absentista i no el coneixem no, a no ser que sigui un alumne que s'ha apuntat a secretaria, se n'ha anat i ja no ha vingut.
- Per tant, desconeguts...Desconeguts del tot no, sinó que són... a veure...parcialment poc coneguts al centre però conegut d'assistència física, eh?
- I aquests quin percentatge serien?
- D'aquests un 2 o 3%, perquè són 6 o 7 en total. I després, d'alumnes en conflicte més o menys un 10%, seria una cosa semblant.
- I de fracàs escolar i sense expectatives?
- De fracàs escolar... ara en aquest moment els grups que tenim són nanos que van fent.
- De tercer quants sembla que obtindran el graduat?
- Home, jo amb això sóc optimista, perquè nosaltres el que fem és fer el possible perquè es treguin el graduat, i fem el que sigui. Mira, reforç, educació especial... fem totes les possibilitats. Que se'l treguin de tot, el 100% no, jo suposo que almenys només un 10 com a màxim serà que no puguin, que són aquells que... o absentistes o els que tenen rebuig, o aquells que en realitat diuen "mira, és que no sé què faré, no m'agrada estudiar..." Més o menys serien aquests tipus.
- Si haguessis d'explicar a uns pares quins son els tres o quatre trets que més caracteritzen el centre des del punt de vista pedagògic, què els hi explicaries?
- L'atenció, el seguiment de l'alumne, i després la part acadèmica des del punt de referència del nivell de l'alumne.
- O sigui, l'adaptació als requeriments de l'alumne?
- Sí, una adaptació.
- El nivell de motivació del professorat en aquests tres elements et sembla que és alt? D'un 1 a un 4, l'1 seria el baix i el 4 seria l'alt, a quin nivell de motivació situares el professorat?
- Jo posaria un 2 o un 3, potser un 3. Perquè clar, el problema és... nosaltres comencem amb ganes, després les circumstàncies van desmotivant però clar, tornem, perquè el que nosaltres fem a les reunions és una mica posar aquestes qüestions pedagògiques, i llavors aquí és on es desfoga el professorat. "Mira, és que jo he fet això, però no resulta i no sé què

intentar", llavors el de matemàtiques diu "mira, resulta que això a mi m'ha anat bé, jo els porto d'aquesta manera, faig això i això..." I aleshores el d'educació física es torna a motivar, "doncs ara intentaré això i això..." És un desfogar-se continuat que fem cada setmana.

- Cada setmana?

- Sí, cada setmana fem una reunió, i llavors aquí partim de les experiències i és en les circumstàncies. Jo posaria entre un dos o un tres.

- Quants professors teniu, al centre?

- Aquest any em sembla que som uns 39-40.

- I teniu molta rotació?

- Molta no, perquè gairebé tots tenim plaça definitiva, i molt pocs són en expectativa. Bé, la comissió de serveis és en expectativa.

- Què percentatge teniu en comissió de serveis?

- A la comissió em sembla que quatre o sis. I substituïts... Bé, és que aquest any tenim quatre professors de baixa que ho han estat tot l'any. Sí, quatre més o menys.

- Em podries donar un exemple, a part del que ja m'has explicat de l'educació especial i reforç, que expliqui això, respecte a la diversitat?

- Sí, mira, el que fem és que en petits grups de dos o tres alumnes baixen amb la psicopedagoga, i llavors aquesta ja té un treball determinat per a cadascú segons el nivell i el coneixement i segons la circumstància, i aquest es fa individualment. En grup, però es treballa individualment, es mira si l'alumne progressa o no progressa d'acord amb les circumstàncies de partida, inicialment. Aleshores després també es mira com repercuteix en l'alumne

- Vol dir que la psicopedagoga i la tutora o la professora de matèria estan en contacte?

- Amb la professora de matèria, sí, exacte. Sempre hi ha un contacte.

- Alumnes que tinguin un formació permanent majoritàriament col·lectiva, entre vosaltres, que hagueu fet en els últims anys?

- No, més que res el que fem són intervencions. Per exemple, el Centre de Recursos el que fa és enviar-nos aquí projectes o programes, i aleshores segons el tipus de programa el fem o no el fem. L'any passat vam fer el Món Tres

- Què és això?

- Un programa d'atenció a la diversitat, i van venir aquí a parlar de les circumstàncies de la dona, de les ètnies i tot això. Vam fer conferències, vídeo, i després llocs d'adaptació i atenció a la diversitat.

- Però això eren conferències i vídeos que us feien a vosaltres, al professorat?

- No, no, als alumnes. Després se'n fan del tabac i tot això, més que res són recursos que fem de cara al professorat, i després de cara a l'alumne.

- Ja. La vostra formació permanent és a títol individual?

- Sí, per norma general és a títol individual.

- Fins a quin punt hi ha una coordinació per àrees, per cicles...?

- De moment ho fem per àrees i per cicles. Bé, a veure, aquest any hem començat més que res per àrees, i com que tenim tercer hem fet l'equip docent de tutors, i ens reunim tots, sense diferència entre primer o segon, però després ho fem per equips docents de cicles. Per exemple, en els crèdits de síntesi hem fet, com que encara només hi ha tercer, ens hem reunit tot l'equip docent, de primer, de segon i de tercer, i hem fet una circumstància de crèdits, de temes, i en particular mantenir o no els de primer i segon, i després fer el nou de tercer treballant tots en conjunt, encara que després només siguin quatre professors els que duren a terme tota la circumstància d'actuació.

- Així com a primària hi ha el tema del treball per racons, o a vegades també programes informàtics per treballar algunes àrees...?

- Aquí es treballa també amb informàtica, però sobretot en els crèdits variables. Hi ha un crèdit variable que és informàtica aplicada a l'usuari, i llavors aquí els alumnes treballen directament amb la multimèdia. I després hi ha altres crèdits, per exemple de matemàtiques, que treballen les matemàtiques però adaptades a la informàtica. Però només a través de crèdits variables, més que de crèdits comuns.

- Alguna experiència d'integració o coordinació interdisciplinària?

- Els crèdits de síntesi sobretot, perquè aquest any, per exemple el de tercer, és "La Conca del Riu Besòs", conèixer tot el que és la geografia del riu Besòs. I això ho farem a través d'una ONG, i a part de la ONG, que té el temari o el treball per aquest crèdit, nosaltres també hem format un petit treball de suport, en relació a allò acadèmic, però entre tres o quatre àrees diferents.

- Ah, està bé. Això ho feu aquest any?

- Sí. És que a primer sempre es fa "El Barri", i aleshores fem una actuació d'anar a l'Ajuntament, mirar les estadístiques d'habitants i tot això, després fem un plànol del que és el barri, i fem "mira, aquí hay una joyería, aquí hay..." Busquem una mica tot això per escrit i sortint al carrer. Després fem una gimcana aquí al voltant del que és el Rambla Prim, on hi ha unes petites activitats: educació física, física i química omplint un bol d'aigua calculant el temps... I després mirant, per exemple quins carrers i quin nom, si hi ha algun nom de poeta o pintor o una cosa semblant, i també el d'anglès fa, per exemple, que algunes paraules en particular siguin transcrites a l'anglès. Això a primer. A segon fem "L'entorn geogràfic de Barcelona ciutat": fem una sortida pel barri del Casc Antic, fem una sortida a Collserola, una sortida a la FECSA i a Montjuïc, i una sortida a la Motxilla Blava.

- Què és la Motxilla Blava?

- És una experimentació que es fa als jardins: com plantar arbres, i una mica sobre la natura, i està a prop de la platja. Es fa una miqueta d'actuació. Aleshores, els de segon ja coneixen un entorn més àmpli, i a tercer ens hem plantejat que ja hem vist el barri, ja hem vist el que és l'entorn de la ciutat, i llavors què falta? El més pròxim a ells, que sigui una cosa geogràfica, és el riu que dóna el nom al barri, no? I llavors què passa? Que immediatament hem pensat "mira, perquè no fem el coneixement de la conca del Besòs..." On neix, on mor i per on passa, les indústries que hi ha i tot això. A veure si motivem una mica, parlant de la qüestió de matemàtiques o del que sigui, no? I hem vist que sí, que era normal i que es podria fer.

- Tot això es fa en els crèdits variables?

- No, als crèdits de síntesi.

- I els que heu fet fins ara com els han valorat els alumnes?

- Fins ara els hi ha agradat i han actuat millor que a classe. Sí, amb ganes, i sobretot demanen sortir. I després els crèdits de síntesi, els treballs, es presenten davant d'un tribunal de professors i es valoren. això del tribunal va ser una mica de responsabilitat de cara a ells de dir "mira, hem de presentar aquest treball d'alguna manera, i a més hem de parlar d'aquest treball."

- I fan un treball col·lectiu o individual...?

- Sí, en grups de tres o quatre com a màxim.. Aleshores presenten el treball, el tribunal en fa una valoració i ja està.

- Em pots explicar una mica el pla d'acció tutorial?

- És que... mira, el pla d'acció tutorial parteix de la relació amb la família en primer lloc, i després hi ha una sèrie de temes que d'alguna manera estan adaptats a les circumstàncies i necessitats dels alumnes. Primer comencem per la presentació del centre, es va parlant del reglament de règim intern, de les circumstàncies que envolten el centre, què volen ells treure del centre, com els agradaria que fos la relació professor - alumnat, quines circumstàncies canvien perquè ja no estan a un "cole" de primària, que tenen una circumstància que ja són nens grans... fem una mica de l'adolescència... que ja comencen a ser grans, que ja comencen a tenir una responsabilitat... Tot això és la idea del PAT de primer i segon. Entre primer i segon es distribueixen... Després hi ha el Nadal, les vacances, què faran... Reflexionar una mica sobre aquestes circumstàncies. I aleshores també això de som jo i els altres, una mica la col·lectivitat, la relació en grup i tot això. I després a segon grau ja és una qüestió més humana i de la persona: "ja sóc un adolescent, el meu cos ha canviat, jo ja no penso com abans..." Són una sèrie de plantejaments o de temes ja molt centralitzats i dirigits cap a ells. El PAT del segon cicle és una adaptació del que teníem per la la Formació Professional de primer grau, perquè ja és gent de catorze anys, i que més o menys ténen la mateixa...

- I per tant què dius que es fa? Hi ha un temps de tutoria a l'aula...

- Sí, una hora a la setmana que parlen d'un tema que ja està prefixat per trimestres.

- Hi ha algun tipus de seguiment individualitzat de l'alumne per part del tutor?
- Sí, el tutor parla... a veure, el tutor té una hora de dedicació al grup obligatòria, normativa, i a part té una hora en la que es dedica a parlar amb els alumnes. I sinó a vegades aprofita...
- Amb els alumnes i amb la família?
- La família té una altra hora. A veure, per regla general l'hora de tutoria de grup, que a vegades es converteix en hora individualitzada d'alumne, si hi ha algun problema molt particular. I després té una altra hora només per les famílies.
- Això és a la setmana?
- Sí, una hora de grup que és dins de l'aula, i...
- Són dues hores a la setmana de tutoria?
- Dues hores en total: una de grup i una altra per la família.
- Hi ha alguna cosa que em vulguis comentar del barri, de la població que hi viu, en quan a nivell educatiu, en quan a... M'ho puc imaginar, no?
- Per regla general són castellano parlants, i en aquest barri en particular són gent que prové, per regla general, de la zona d'Andalusia... Són immigrants.
- Dels anys seixanta?
- Sí, dels anys seixanta.
- Nova immigració en teniu poca? Magrebins i...
- Sí. Aquí en particular, al començament poca, però més amunt del que és la zona del Besòs, que és ja La Mina sí, clar. Allà sí que n'hi ha més, però aquí en aquesta zona no n'hi ha tanta.
- I després el col·lectiu gitano...
- Que ja és La Mina. És que clar, nosaltres estem en l'encreuament entre La Mina el Besòs, i llavors clar, per això en tenim de totes les ètnies. Mira, per exemple, agafant això, no? Tens aquí una Canta, un Amaya, un Campos, un Díaz, un Espadas, un Esteban, un Lozano, un Martín, un Rusdi, un Soriano, un Tomás, i un ... Hi ha de tot.
- I llavors és clar, dius, això és representatiu? No. Perquè nosaltres es tot, és una barreja de Mina-Besòs. La major part són famílies estructurades, fins i tot els magrebís, els marroquís i demés. De moment no hi ha un percentatge molt elevat de famílies desestructurades, que no coincideixen amb les famílies gitanes, sinó que per regla general és de tot una miqueta.
- I en quan a nivell educatiu són més aviat baixos, no?

- Sí, nivells baixos... A veure, és baix per les circumstàncies que hi ha, són nens que quan vénen venen ja d'altres llocs i la integració a la llengua i tot això és una problemàtica.

- Teniu nanos d'incorporació tardana?

- Tardana?

- Sí, que comencin a meitat de curs, que vinguin a escolaritzar-se... un cop el curs està començat.

- També. Aquest any en particular n'hem tingut dos, només. Que la incorporació, enlloc de ser al Setembre, ha estat al Desembre.

Molt bé doncs això és tot, moltes gràcies per la teva col·laboració.